

Osobitná správa

Ekologické poľnohospodárstvo v EÚ

Nedostatky a nezrovnalosti bránia úspechu tejto politiky

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – X
Úvod	01 – 12
Ekologické poľnohospodárstvo ako udržateľnejší poľnohospodársky postup	01 – 04
Ekologické poľnohospodárstvo je neoddeliteľnou súčasťou odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby	05 – 06
Politika EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby	07 – 10
Úlohy a povinnosti	11 – 12
Rozsah auditu a auditorský prístup	13 – 17
Pripomienky	18 – 77
Nedostatky v politike EÚ a vo vnútroštátnych politikách pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby	18 – 35
Politiku EÚ v odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby oslabujú nedostatky v strategickom rámci	19 – 24
Nedostatky vo vnútroštátnych politikách bránia rozvoju odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby EÚ	25 – 31
Členské štáty pri plánovaní podpory v rámci SPP len čiastočne riešili špecifické potreby svojho odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby	32 – 35
Plocha sa zväčšila, no integrácia cieľov ekologického poľnohospodárstva do SPP je stále výzvou	36 – 59
Podpora v rámci SPP pomohla zväčšiť plochu obhospodarovanú ekologickým spôsobom, ale environmentálne výhody neboli vždy zaručené	37 – 43
Členské štáty nie vždy zabezpečili, aby podpora v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo viedla k ekologickej poľnohospodárskej výrobe	44 – 51
Členské štáty dostatočne nezacielili financovanie v rámci SPP na ďalší rozvoj odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby	52 – 59

Obmedzenia v oblasti údajov obmedzujú zodpovednú tvorbu politiky pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby	60 – 77
Vplyv podpory v rámci SPP na ekologicke poľnohospodárstvo nie je možné posúdiť	61 – 66
Existujúce nástroje EÚ nie sú vhodné na analýzu vplyvu ekologického poľnohospodárstva	67 – 71
Menej štatistických premenných zozbieraných o odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby	72 – 77
Záver a odporúčania	78 – 82
Príloha – Spotreba produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby v členských štátoch	
Skratky	
Slovník	
Odpovede Komisie	
Harmonogram	
Audítorský tím	

Zhrnutie

I Ekologické poľnohospodárstvo je poľnohospodárska metóda na produkciu potravín pomocou prírodných látok a procesov, ktorá prispieva k väčšej biodiverzite a menšiemu znečisteniu vody, ovzdušia a pôdy. Komisia ju považuje za kľúčový nástroj na zvýšenie udržateľnosti poľnohospodárstva a stanovila si cieľovú hodnotu, aby do roku 2030 bolo 25 % poľnohospodárskej pôdy EÚ obhospodarovanej ekologicky, čo predstavuje výrazný nárast oproti 10,5 % v roku 2022. V rokoch 2014 – 2022 dostali poľnohospodári približne 12 mld. EUR na podporu postupov ekologického poľnohospodárstva v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky.

II V rámci nášho auditu sme posudzovali návrh, vykonávanie a monitorovanie podpory EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo. Tento audit sa vzťahoval na obdobie 2014 – 2022 a v prípade potreby sme skontrolovali aj ustanovenia a programy platné na roky 2023 – 2027. Audit sme vykonali vzhľadom na značný objem výdavkov EÚ na ekologické poľnohospodárstvo. Očakávame, že naša správa prispeje k politike EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby a k legislatívnym návrhom Komisie týkajúcim sa SPP na obdobie po roku 2027, ktoré sú naplánované na rok 2025.

III Celkovo sme dospeli k záveru, že v politike EÚ a vo vnútroštátnych politikách pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby existujú nedostatky. Finančné prostriedky SPP sa použili na zväčšenie plochy ekologicky obhospodarovanej pôdy bez toho, aby sa dostatočne zohľadnili environmentálne a trhové ciele stanovené v politike EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo. Vplyv politiky nebolo možné pre obmedzené údaje posúdiť.

IV Zistili sme, že v strategickom rámci politiky EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby existujú nedostatky. V akčných plánoch EÚ, ktoré Komisia používa na vymedzenie stratégie pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby, chýbajú dôležité prvky. Hoci súčasný plán predstavuje vylepšenú verziu predchádzajúceho plánu, stále neobsahuje vyčísliteľné cieľové hodnoty pre vymedzené ciele a činnosti ani spôsob merania pokroku. Jedinou cieľovou hodnotou pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby je nezáväzná 25 % cieľová hodnota pre ekologicky obhospodarovanú pôdu, ktorý sa zameriava len na zväčšenie plochy. Pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby po roku 2030 neexistuje žiadna stratégia ani ciele.

V Rozsah rozvoja ekologického poľnohospodárstva a ambície pre jeho ďalší rozvoj sa v jednotlivých členských štátoch značne líšia. Hoci všetky štáty EÚ27 okrem troch už majú zavedené akčné plány pre ekologickú poľnohospodársku výrobu, existuje riziko, že nebudú postačovať na dosiahnutie 25 % cieľovej hodnoty EÚ do roku 2030. Na dosiahnutie tohto cieľa by sa súčasný ročný nárast ekologického poľnohospodárstva musel zdvojnásobiť. V členských štátoch, kde je odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby nedostatočne rozvinuté, majú národné akčné plány potenciál zohrať kľúčovú úlohu pri rozvoji. Nízka kvalita týchto plánov však oslabuje ich vplyv.

VI Spoločná poľnohospodárska politika je hlavným zdrojom financovania rozvoja ekologického poľnohospodárstva v EÚ. Zistili sme, že hoci táto podpora pomohla zväčšiť plochu ekologicky obhospodarovanej pôdy, začlenenie environmentálnych a trhových cieľov politiky EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo do výdavkov EÚ zostáva výzvou.

VII Poskytovanie podpory EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo je založené na očakávaných environmentálnych prínosoch, ktoré však nie sú vždy zaručené. V štyroch členských štátoch, ktoré sme navštívili, sa pravidlá ekologického poľnohospodárstva neuplatňovali dôsledne, najmä pokiaľ ide o striedanie plodín a dobré životné podmienky zvierat. Hoci začlenenie dobrovoľných zásad ekologického poľnohospodárstva do výdavkov EÚ by mohlo posilniť jeho pozitívny vplyv na životné prostredie, zistili sme, že členské štáty k tomuto kroku pristupovali len zriedka.

VIII Jedným z cieľov politiky EÚ je, aby ekologické poľnohospodárstvo produkovalo širokú škálu potravín na zásobovanie trhu udržateľnými výrobkami. Dobre rozvinutý trh pôsobí ako dodatočný stimul pre poľnohospodárov, aby prešli na ekologické poľnohospodárstvo, a uľahčuje dlhodobý rast. Napriek tomu členské štáty nezacielili financovanie SPP dostatočne dobre na to, aby posilnili postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci a ďalej rozvíjali odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby.

IX Komisia monitoruje výdavky EÚ na ekologické poľnohospodárstvo a veľkosť podporovanej plochy. Vplyv tejto podpory však nemožno posúdiť, pretože existujúce nástroje nevyhovujú danému účelu. Komisia tiež nemá k dispozícii údaje o tom, ako výdavky EÚ podporujú rozvoj odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby nad rámec ekologického poľnohospodárstva, najmä vzhľadom na to, že v súčasnosti sa zhromažďuje menej údajov ako pred rokom 2021.

X Na základe našich zistení Komisia odporúčame:

- o posilniť strategický rámec EÚ pre rozvoj odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby tým, že stanoví spôsob merania pokroku a stanoví víziu po roku 2030,
- o lepšie začleniť environmentálne a trhové ciele do podpory v rámci SPP a lepšie zamerať finančné prostriedky na obdobie po roku 2027 na rozvoj odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby,
- o efektívnejším využívaním existujúcich nástrojov a informácií zabezpečiť dostupnosť relevantných údajov umožňujúcich posúdiť rozvoj ekologického poľnohospodárstva a jeho vplyv na životné prostredie a klímu.

Úvod

Ekologické poľnohospodárstvo ako udržateľnejší poľnohospodársky postup

01 Takmer 40 % pôdy EÚ sa využíva na poľnohospodárstvo¹. Hoci primárnou úlohou poľnohospodárstva je zabezpečiť potraviny, prispieva tiež k rozvoju a sociálnej súdržnosti vidieckych oblastí. Poľnohospodárstvo závisí od udržateľného využívania prírodných zdrojov a zároveň je zdrojom environmentálnych a klimatických tlakov, ktoré vedú k znečisťovaniu pôdy, vody a vzduchu a k nadmernému využívaniu prírodných zdrojov².

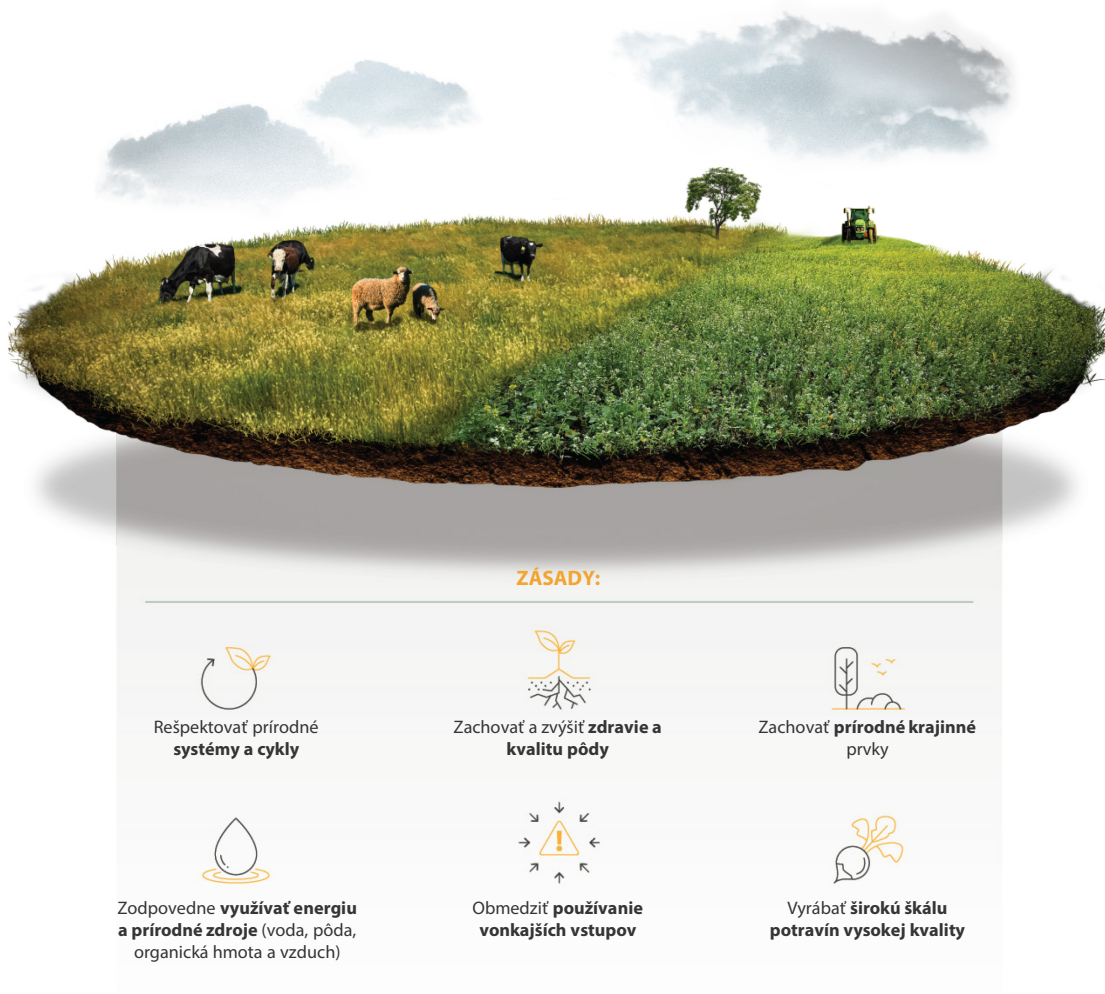
02 Od 90. rokov 20. storočia EÚ podporuje používanie environmentálne udržateľnejších poľnohospodárskych postupov. Z nich zostáva ekologické poľnohospodárstvo jedinou poľnohospodárskou výrobnou metódou, ktorá je štandardizovaná a regulovaná na úrovni EÚ. Cieľom ekologického poľnohospodárstva je vyrábať potraviny s použitím prírodných látok a procesov v súlade so zásadami a s pravidlami stanovenými v právnych predpisoch EÚ – pozri *ilustráciu 1*.

---

¹ Eurostat, *Farms and farmland in the European Union – statistics*, 2020.

² EEA, *SOER 2020*, s. 295 a 314.

Ilustrácia 1 – Zásady a pravidlá ekologického poľnohospodárstva

Pravidlá pre HOSPODÁRSKE ZVIERATÁ:

vysoké normy pre dobré životné podmienky zvierat rešpektujúce potreby jednotlivých druhov

organické alebo konverzné krmivo, predovšetkým z poľnohospodárskeho podniku

žiadne stimulatory rastu alebo **nútené vykrmovanie**

prísne **obmedzené používanie antibiotík**

minimálne požiadavky na priestor a prístup k vonkajším plochám a pastvinám

jasné oddelovanie medzi konvenčnými a ekologickými jednotkami v zmiešaných poľnohospodárskych podnikoch

Pravidlá pre PLODINY:

žiadne syntetické pesticídy alebo hnojivá

ekologické osivo a rastlinný množiteľský materiál

preventívne a obozretné opatrenia na zabránenie kontaminácii

žiadne geneticky modifikované organizmy

viacročné striedanie plodín vrátane strukovín a iných plodín využívaných ako zelené hnojivo

jasné oddelovanie medzi konvenčnými a ekologickými jednotkami v zmiešaných poľnohospodárskych podnikoch

Zdroj: EDA na základe nariadenia (EÚ) 2018/848 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby.

03 Keďže ekologické poľnohospodárstvo je založené na prísnom obmedzení syntetických pesticídov a hnojív, považuje sa za ekologicky udržateľnejšiu alternatívu konvenčného poľnohospodárstva, pričom prispieva k väčšej biodiverzite a menšiemu znečisteniu vody, ovzdušia a pôdy³. Striedanie plodín a iné postupy obhospodarovania pôdy používané v ekologických poľnohospodárskych podnikoch môžu zlepšiť zdravie a úrodnosť pôdy, ako aj schopnosť pôdy zadržiavať vodu a zachytávať uhlík a prispievať k opatreniam v oblasti klímy.

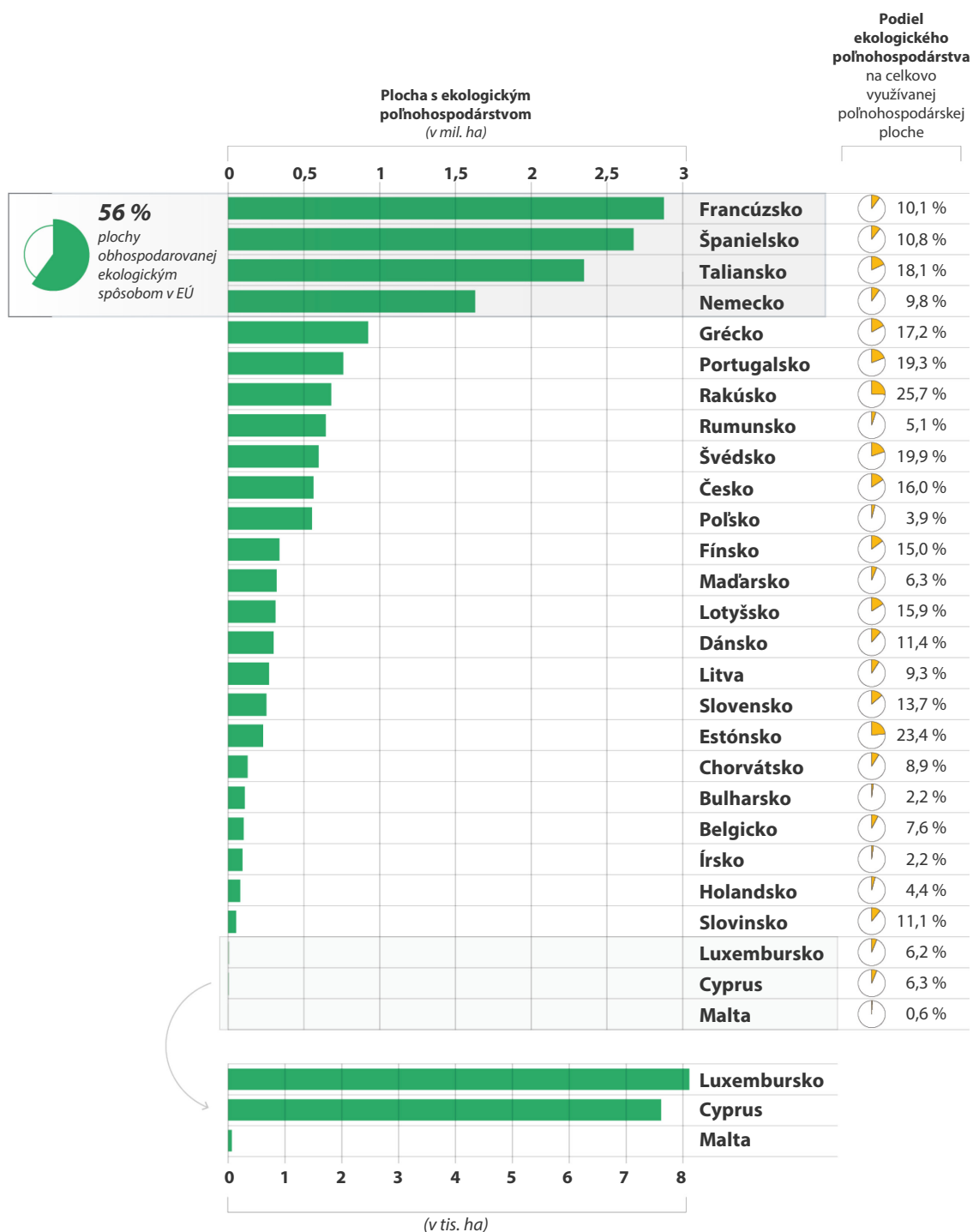
04 V roku 2022 sa v EÚ ekologicky obhospodarovalo približne 17 miliónov hektárov, čo predstavuje 10,5 % z celkovej využívanej poľnohospodárskej plochy⁴. Zatiaľ čo v EÚ sa podiel ekologickej poľnohospodárskej plochy od roku 2014 neustále zvyšoval, miera využívania ekologického poľnohospodárstva sa na úrovni členských štátov výrazne líšila v rozmedzí od 0,6 % na Malte do 25,7 % v Rakúsku, ako je zobrazené na *ilustrácii 2*.

---

³ Smith O.M., Cohen A.L., Rieser C.J., Davis A.G., Taylor J.M., Adesanya A.W., Jones M.S., Meier A.R., Reganold J.P., Orpet R.J., Northfield T.D. a Crowder D.W., *Organic Farming Provides Reliable Environmental Benefits but Increases Variability in Crop Yields: A Global Meta-Analysis*, september 2019.

⁴ Eurostat, *Developments in organic farming*.

Ilustrácia 2 – Štyri členské štáty predstavujú takmer 60 % plochy využívanej na ekologické poľnohospodárstvo v EÚ

Poznámka: V prípade Rakúska boli použité údaje z roku 2020.

Zdroj: EDA na základe štatistík o ekologickom poľnohospodárstve, Eurostat 2022 (údaje k 25. júnu 2024).

Ekologické poľnohospodárstvo je neoddeliteľnou súčasťou odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby

05 Ekologické poľnohospodárstvo dodáva na trh ekologické produkty, aby reagovalo na dopyt spotrebiteľov po udržateľnejších potravinách. Preto je základným prvkom odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby, ktoré zahŕňa všetkých aktérov a procesy od poľnohospodárskeho podniku až po spotrebiteľa – pozri [ilustráciu 3](#). Rozvoj ekologického poľnohospodárstva je úzko spätý s rozvojom odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Ilustrácia 3 – Odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby

Zdroj: EDA.

06 V roku 2022 predstavovali produkty ekologickej poľnohospodárskej výroby približne 4 % celkového trhu s potravinami v EÚ, pričom tržby dosiahli 45 mld. EUR⁵. V rokoch 2014 až 2022 sa predaj produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby v EÚ viac ako zdvojnásobil⁶. Medzi členskými štátmi však pretrvávajú značné rozdiely v spotrebe ekologických výrobkov. V roku 2022 sa rozpätie pohybovalo od 2 EUR na obyvateľa vynaložených v Rumunsku po 365 EUR na obyvateľa v Dánsku – pozri [prílohu](#). Tieto rozdiely poukazujú na nerovnomerne rozvinuté trhy s produktmi ekologickej poľnohospodárskej výroby v rámci EÚ a spojenie s kúpnu silou v členských štátoch.

Politika EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby

07 Rozvoj ekologického poľnohospodárstva sa riadi zásadami, pravidlami a cieľmi stanovenými v politike EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby. Táto politika pozostáva z troch úrovní: právneho rámca, strategického rámca a finančného rámca. Táto politika, ktorá bola zavedená od roku 1991, sa postupom času vyvíjala – pozri [ilustráciu 4](#).

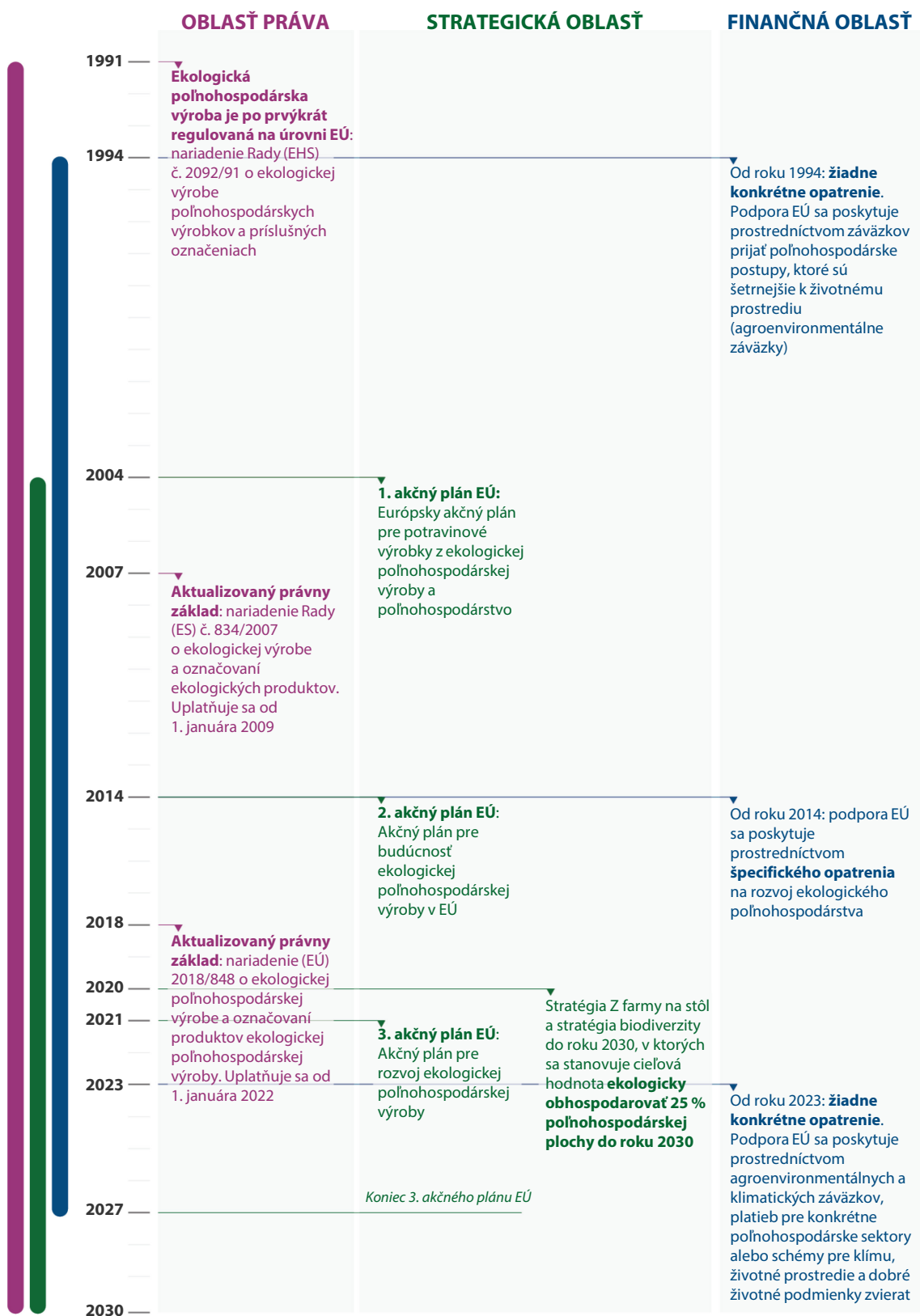
---

⁵ Stránky [FIBL statistics](#) týkajúce sa ekologického maloobchodného predaja a platforma [Statista data](#) týkajúca sa predaja potravín v EÚ27 (údaje k 12. aprílu 2024).

⁶ Tamže.

Ilustrácia 4 – Vývoj politiky EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby

Zdroj: EDA.

08 Nariadenie o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „nariadenie o ekologickom poľnohospodárstve“) je právny základ pre ekologické poľnohospodárstvo. Reguluje zvyšok dodávateľského reťazca odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby, a to od poľnohospodárov až po maloobchodníkov (pozri [ilustráciu 3](#)). Stanovujú sa v ňom ciele a zásady ekologickej poľnohospodárskej výroby a pravidiel, ktoré musia ekologickí poľnohospodári a iní prevádzkovatelia dodržiavať, aby získali ekologickú certifikáciu.

09 Komisia doplnila právny rámec odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby o tri po sebe nasledujúce akčné plány, ktoré boli uverejnené v rokoch 2004, 2014 a 2021. Tieto akčné plány mali tiež vymedziť stratégiu EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo⁷. V máji 2020 Komisia uverejnila [stratégiu Z farmy na stôl a stratégiu EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030](#), ktorými sa vykonáva [Európska zelená dohoda](#). V oboch stratégiách sa stanovil strategický cieľ obhospodarovať do roku 2030 25 % poľnohospodárskej pôdy EÚ ekologicky. Hoci tento cieľ nie je záväzný, naznačuje, že ekologické poľnohospodárstvo zohráva významnú úlohu pri plnení cieľov EÚ v oblasti životného prostredia a klímy.

10 Finančná podpora na rozvoj ekologického poľnohospodárstva sa poskytuje najmä prostredníctvom spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP). V rokoch 2014 – 2022 dostali poľnohospodári podporu EÚ vo výške takmer 12 mld. EUR z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) na prechod na ekologické poľnohospodárstvo alebo na zachovanie postupov ekologického poľnohospodárstva. Okrem toho:

- o v rokoch 2014 – 2022 bolo z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu poskytnutých približne 60,6 mil. EUR na rozvoj ekologickej poľnohospodárskej výroby v sektore ovocia a zeleniny prostredníctvom organizácií výrobcov,
- o v rokoch 2014 – 2020 bolo prostredníctvom programu Horizont 2020 poskytnutých približne 45 mil. EUR finančnej podpory EÚ na výskum a inovácie v ekologickom poľnohospodárstve, v období 2021 – 2027 je 30 % finančných prostriedkov programu Horizont Európa určených na témy priamo alebo nepriamo spojené s odvetvím ekologickej poľnohospodárskej výroby,

---

⁷ Pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Posúdenie vplyvu – Sprievodný dokument – Návrh nariadenia o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby, [SWD/2014/065 final](#), marec 2014.

- o v rokoch 2016 – 2023 bolo poskytnutých približne 140 mil. EUR na propagáciu produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby prostredníctvom politiky EÚ na podporu agropotravinárstva⁸,
- o v rokoch 2023 – 2027 členské štáty plánujú vo svojich strategických plánoch SPP vyčleniť približne 14,7 mld. EUR na podporu ekologického poľnohospodárstva⁹.

Úlohy a povinnosti

11 Komisia prostredníctvom Generálneho riaditeľstva pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI) po porade s ostatnými generálnymi riaditeľstvami stanovuje celkovú politiku EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby. Komisia schvaľuje programy rozvoja vidieka členských štátov pre SPP a poskytuje členským štátom strategické usmernenia o ekologickej politike EÚ. Eurostat spolu s GR AGRI zhromažďuje, overuje a zverejňuje údaje o odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby. Spoločné výskumné centrum poskytuje vedecky podložené poznatky na monitorovanie a posúdenie vplyvu politík EÚ.

12 Členské štáty sú na základe svojej špecifickej situácie a potrieb zodpovedné za stanovenie vnútroštátnych cieľov pre ekologické poľnohospodárstvo a odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby a za plánovanie primeranej finančnej podpory EÚ a vnútroštátnej finančnej podpory na dosiahnutie týchto cieľov. Členské štáty programujú a implementujú príslušnú podporu EÚ prostredníctvom svojich programov rozvoja vidieka.

---

⁸ [Rozhodnutia Komisie o výbere](#) týkajúce sa politiky propagácie poľnohospodárskych výrobkov EÚ na obdobie 2016 – 2023.

⁹ Komisia, [Approved 28 CAP strategic plans \(2023 – 2027\)](#), s. 74, jún 2023.

Rozsah auditu a audítorský prístup

13 Preskúmali sme návrh, implementáciu a monitorovanie podpory EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo. Položili sme si otázku, či Komisia a členské štáty:

- o navrhli zdravú politiku pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby na podporu ekologického poľnohospodárstva,
- o efektívne využívali prostriedky SPP na podporu environmentálnych a trhových cieľov ekologického poľnohospodárstva,
- o primerane monitorovali a vyhodnotili vplyv politiky EÚ.

14 Na základe našej nedávnej [osobitnej správy 04/2019](#) o systéme kontroly produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a [osobitnej správy 25/2023](#) o politike EÚ v oblasti akvakultúry sme z rozsahu nášho auditu vylúčili kontroly a certifikácie ekologického poľnohospodárstva a odvetvie ekologickej akvakultúry. Vzhľadom na ich špecifický charakter sme vylúčili aj odvetvie ekologického včelárstva, výskum a inovácie v ekologickom poľnohospodárstve a EPZF na podporu ekologickej poľnohospodárskej výroby v sektore ovocia a zeleniny (pozri bod [10](#)).

15 Tento audit sme vykonali vzhľadom na 25 % cieľovú hodnotu stanovenú pre ekologické poľnohospodárstvo a takmer 12 mld. EUR podpory EÚ v rokoch 2014 – 2022 na prechod na ekologické poľnohospodárske postupy alebo ich zachovanie. Očakávame, že naše zistenia a odporúčania prispievajú k rozvoju politiky EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo a poskytnú podnety pre legislatívne návrhy Komisie týkajúce sa SPP na obdobie po roku 2027, ktoré sú naplánované na rok 2025.

16 Naš audit sa týkal obdobia 2014 – 2022. V relevantných prípadoch sme skontrolovali aj ustanovenia a programy platné na roky 2023 – 2027. Dôkazy sme získali z týchto zdrojov:

- o stretnutia so zástupcami Komisie (GR AGRI, Eurostat a Spoločné výskumné centrum),
- o preskúmanie príslušných údajov a dokumentov vrátane špecifických právnych predpisov a štúdií, posúdení vplyvu a audítorských správ, ako aj hodnotení a informácií o monitorovaní,
- o analýza štatistických údajov a údajov o riadení financovania pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby v EÚ,

- o rozhovory s vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi a štruktúrovaných stretnutí so zástupcami odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby,
- o návštevy na mieste 26 ekologických poľnohospodárskych podnikov, ktoré získali finančnú podporu EÚ (šesť až sedem poľnohospodárskych podnikov v každom navštívenom členskom štáte),
- o študijná návšteva Dánska, členského štátu, ktorý poskytuje politickú podporu pre ekologické poľnohospodárstvo od roku 1987 a má dobre rozvinutý trh s produktmi ekologickej poľnohospodárskej výroby,
- o panelová diskusia s odborníkmi z oblasti vedy, politiky a ekologického poľnohospodárstva.

17 V rámci auditu sme navštívili štyri členské štáty: Rumunsko, Poľsko, Rakúsko a Taliansko. Tieto krajiny boli vybrané tak, aby boli zahrnuté rôzne podiely plochy obhospodarovanej ekologickým spôsobom a potenciál pre ďalší rozvoj (pozri [ilustráciu 5](#)). V Taliansku sme vybrali regióny Kampánia a Sicília, aby sme sa pozreli na regionálnu implementáciu podpory v rámci SPP.

Ilustrácia 5 – Ekologické poľnohospodárstvo v kontrolovaných členských štátoch

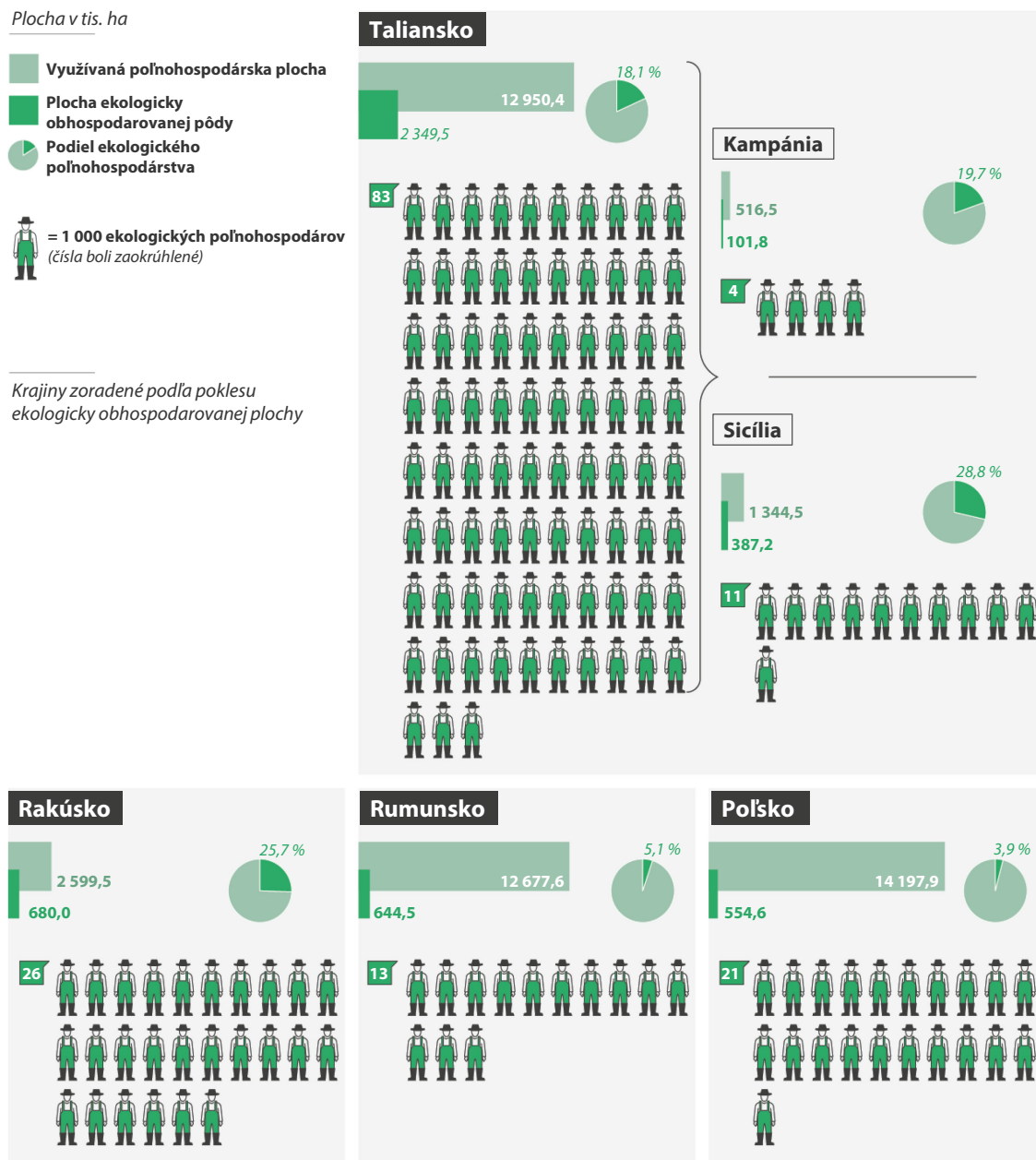
Plocha v tis. ha

- Využívaná poľnohospodárska plocha
- Plocha ekologicky obhospodarovanej pôdy
- Podiel ekologického poľnohospodárstva

= 1 000 ekologických poľnohospodárov
(čísla boli zaokrúhlené)

Krajiny zoradené podľa poklesu ekologicky obhospodarovanej plochy

Zdroj: EDA na základe štatistík Eurostatu z roku 2022 o ekologickom poľnohospodárstve (údaje k 25. júnu 2024), a publikácie *Bio in Cifre 2023* v prípade Sicílie a Kampánie. V prípade Rakúska boli použité údaje z roku 2020.

Pripomienky

Nedostatky v politike EÚ a vo vnútroštátnych politikách pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby

18 Pozreli sme sa na politiku stanovenú Komisiou a členskými štátmi na podporu rozvoja ekologického poľnohospodárstva¹⁰. Očakávali sme, že zistíme, že:

- o Komisia navrhla komplexnú politiku EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby,
- o členské štáty stanovili vnútroštátne politiky na podporu ekologického poľnohospodárstva,
- o členské štáty naplánovali finančné prostriedky SPP v súlade s osobitnými potrebami svojho odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Politiku EÚ v odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby oslabujú nedostatky v strategickom rámci

19 Podľa Komisie poskytujú ekologické akčné plány EÚ strategický rámec EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby. Zistili sme však, že akčný plán na roky 2014 – 2020 neobsahoval žiadne ciele pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby. Chýbali mu tiež kľúčové prvky, napríklad:

- o vyčísliteľné cieľové hodnoty pre špecifické ciele a činnosti plánu,
- o míľniky a časový harmonogram vykonávania opatrení,
- o ukazovatele na monitorovanie pokroku,
- o jasne stanovené úlohy a zodpovednosti,
- o pridelené finančné prostriedky.

---

¹⁰ Súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu, 2021.

20 V akčnom pláne na roky 2021 – 2027 Komisia uviedla, že opatrenia z predchádzajúceho plánu sa vykonali, ale nešpecifikovala, ktoré činnosti sa vykonali a čo sa dosiahlo. Ak chýbajú vyčíslené cieľové hodnoty, monitorovacie ukazovatele a hodnotenie, skutočný vplyv akčného plánu na roky 2014 – 2020 zostáva neznámy.

21 V roku 2020 bol formou nepovinného záväzku definovaný strategický cieľ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby obhospodarovať 25 % poľnohospodárskej pôdy EÚ do roku 2030 ekologicky (pozri bod 09). Komisia vypracovala akčný plán na roky 2021 – 2027 na podporu dosiahnutia tohto cieľa. V akčnom pláne boli vymedzené konkrétne ciele na zlepšenie príspevku ekologickeho poľnohospodárstva k udržateľnosti, na stimuláciu dopytu a zabezpečenie dôvery spotrebiteľov, ako aj na stimuláciu konverzie a posilnenie celého hodnotového reťazca.

22 Zistili sme, že plán na roky 2021 – 2027 predstavuje zlepšenie v porovnaní s predchádzajúcim plánom. Obsahuje viac podrobností o konkrétnych činnostiach, ktoré sa majú realizovať v rámci každého opatrenia. Zodpovednosť sa rozdelila medzi Komisiu, členské štáty a iné zainteresované strany. Komisia každých šesť mesiacov vypracúva správu o pokroku s cieľom nadviazať na vykonané činnosti.

23 V pláne aj napriek dosiahnutému pokroku stále chýbajú vyčísliteľné cieľové hodnoty pre tri špecifické ciele a prostriedky na monitorovanie pokroku dosiahnutého prostredníctvom navrhovaných opatrení. Bez týchto prvkov bude ťažké posúdiť jeho príspevok k rozvoju odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby. Udržateľnosť ekologickeho poľnohospodárstva v priebehu času závisí od celkového rozvoja odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby. Dobře rozvinuté odvetvie by poľnohospodárom poskytlo hospodárske stimuly pre ekologické poľnohospodárstvo. Cieľová hodnota 25 % sa však vzťahuje len na oblasť, ktorá sa má obhospodarovať ekologicky, bez strategických cieľov pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby. Neexistuje žiadna strategická vízia pre ekologické poľnohospodárstvo alebo odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby po roku 2030, ktorá by zabezpečila stabilitu a dlhodobú perspektívu pre hodnotový reťazec.

24 Okrem špecifických cieľov akčných plánov sa v právnom rámci vymedzujú aj environmentálne a trhové ciele pre ekologickú poľnohospodársku výrobu – pozri *ilustráciu 6*. Komisia však ciele v nariadení o ekologickom poľnohospodárstve vníma ako základné charakteristiky systému výroby ekologických potravín, a nie ako skutočné ciele. Preto nie sú v strategickom rámci ani monitorované, ani osobitne riešené.

Ilustrácia 6 – Ciele EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby

Ciele právneho rámca

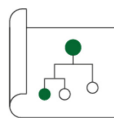
Nariadenie o ekologickom poľnohospodárstve

Environmentálne ciele

- ochrana životného prostredia a klímy
- dlhodobá úrodnosť pôdy
- vysoká úroveň biodiverzity
- netoxické životné prostredie
- zachovanie vzácnych a/alebo pôvodných plemien, ktorým hrozí vyhynutie
- rozšírenie ponuky rastlinného genetického materiálu prispôbeného špecifickým potrebám ekologického poľnohospodárstva
- vysoká úroveň biodiverzity využívaním rôzneho rastlinného genetického materiálu
- vysoké normy v oblasti dobrých životných podmienok zvierat

Trhové ciele

- používanie krátkych distribučných kanálov a miestnej výroby v rôznych oblastiach EÚ
- rozvoj ekologického šľachtenia rastlín s cieľom budovať priaznivé hospodárske vyhliadky odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby

Ciele strategického rámca

Akčný plán pre ekologickú poľnohospodársku výrobu EÚ na roky 2021 – 2027

Stratégia Z farmy na stôl a stratégia v oblasti biodiverzity do roku 2030

Environmentálne špecifické ciele

- zlepšiť príspevok ekologického poľnohospodárstva k udržateľnosti

Trhové špecifické ciele

- stimulovať dopyt a zaručiť dôveru spotrebiteľov
- stimulovať konverziu a posilniť celý hodnotový reťazec

Cielová hodnota založená na ploche

- Do roku 2030 sa má ekologicky obhospodarovať 25 % poľnohospodárskej pôdy EÚ

Zdroj: EDA na základe článku 4 nariadenia (EÚ) 848/2018 a akčného plánu EÚ pre rozvoj ekologickej poľnohospodárskej výroby na obdobie 2021 – 2027.

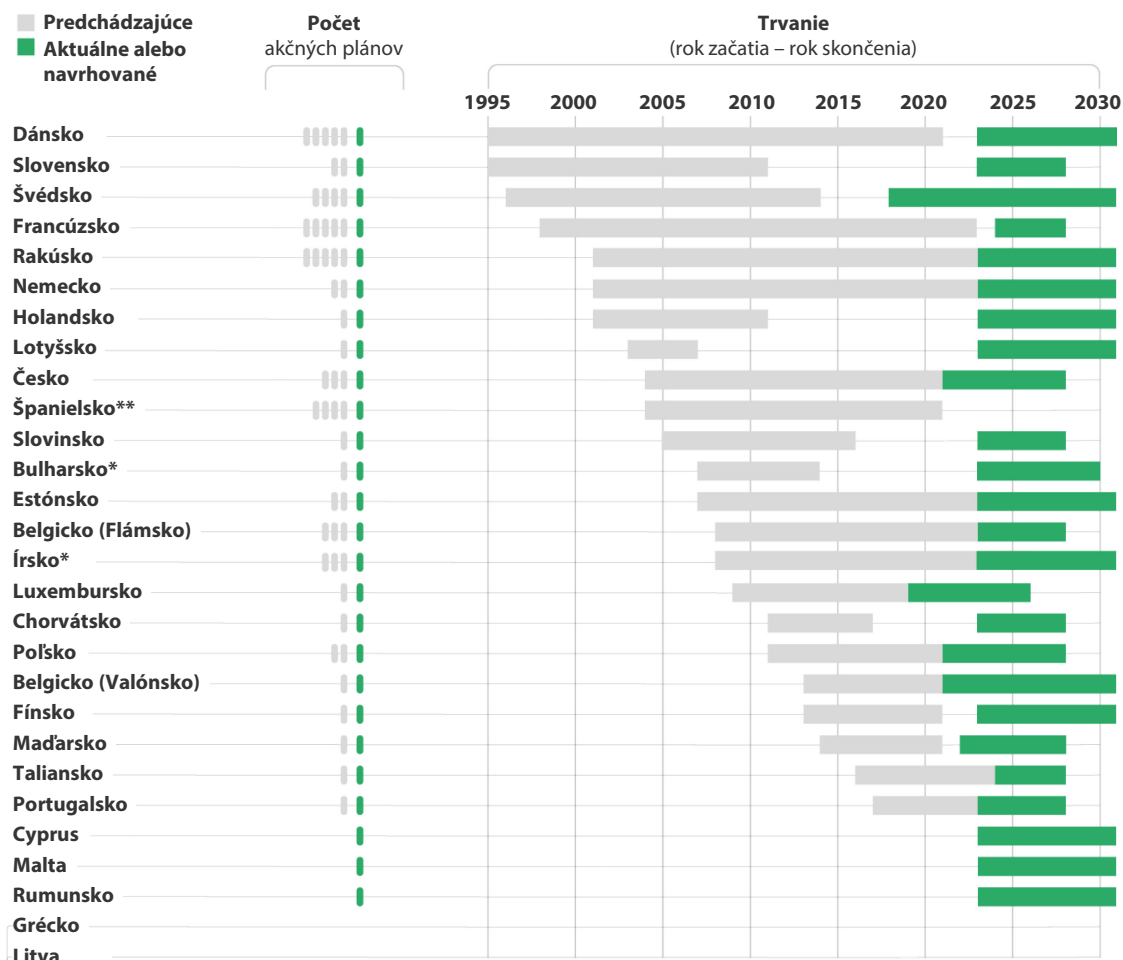
Nedostatky vo vnútroštátnych politikách bránia rozvoju odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby EÚ

25 Od roku 2004 Komisia s cieľom zvýšiť efektívnosť verejnej podpory ekologického poľnohospodárstva nabáda členské štáty, aby vypracovali národné akčné plány pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby¹¹. Členské štáty nemajú žiadnu právnu povinnosť tak urobiť a Komisia systematicky nemonitoruje prijímanie národných akčných plánov.

¹¹ Opatrenie 6 1. akčného plánu EÚ pre ekologickú poľnohospodársku výrobu a odporúčania v 2. a 3. akčnom pláne EÚ pre ekologickú poľnohospodársku výrobu.

26 Vyhradené národné stratégie alebo akčné plány ukazujú odhodlanie členských štátov rozvíjať odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby. Štúdia z roku 2023 sledovala prípravu takýchto stratégií alebo plánov, ktoré sa v jednotlivých členských štátoch výrazne líšili – pozri *ilustráciu 7*. Do konca roku 2023 zaviedli národný akčný plán všetky členské štáty okrem troch (Grécko, Litva a Španielsko).

Ilustrácia 7 – Prijatie národných akčných plánov sa líši

Grécko a Litva nikdy neprijali akčný plán pre ekologicke poľnohospodárstvo

* Zverejnený návrh akčného plánu na aktuálne obdobie

** Návrh akčného plánu na aktuálne obdobie bol oznámený, ale nebol zverejnený.

Zdroj: EDA na základe informácií z kontrolovaných členských štátov, národných akčných plánov a štúdie s názvom *Assessment of agricultural and aquaculture policy responses to the organic F2F targets*, Lampkin a kol., 2024.

27 V roku 2023 mali všetky štyri členské štáty, ktoré sme kontrolovali, akčný plán pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby. Podľa odborníkov a zainteresovaných strán, s ktorými sa v rámci auditu konzultovalo, je vplyv týchto akčných plánov na odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby kľúčový tam, kde je toto odvetvie nedostatočne rozvinuté. Zistili sme tieto skutočnosti:

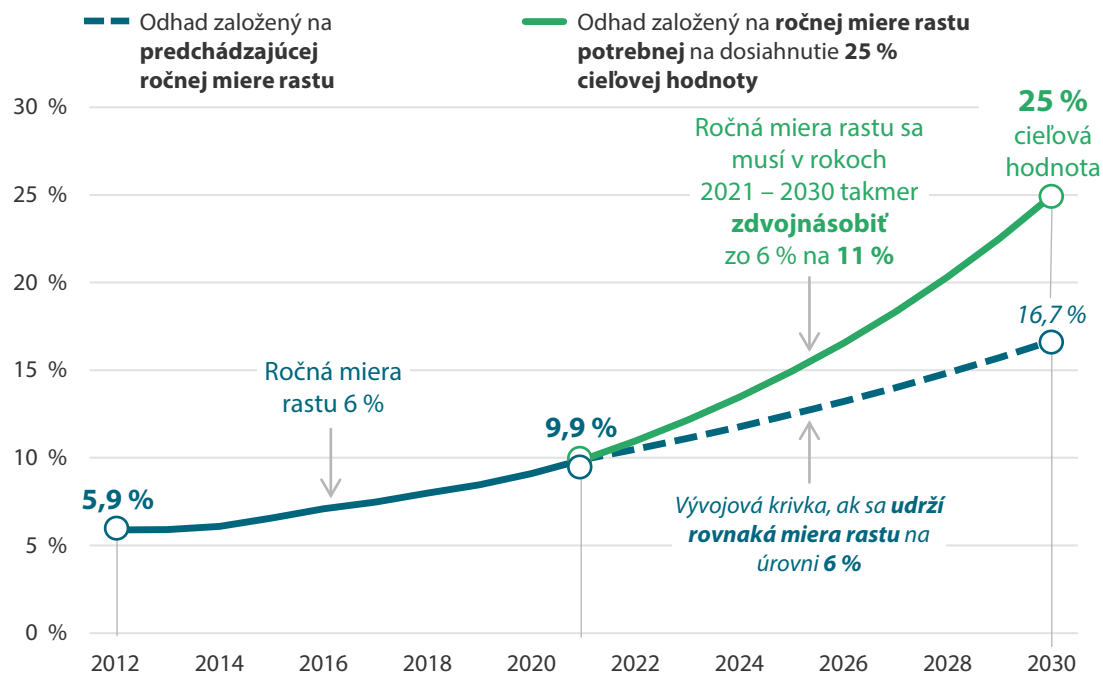
- o v Poľsku bol vplyv plánu na roky 2014 – 2020 na rozvoj odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby oslabený nedostatkom cieľových hodnôt, jasných úloh a povinností a pridelenia finančných prostriedkov. Poľské orgány vymedzili cieľové hodnoty a povinnosti pre plán až v roku 2018. Poľsko v rokoch 2014 – 2020 viac ako zdvojnásobilo svoju spotrebu a predaj produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby. Napriek tomuto nárastu malo na konci obdobia stále siedmu najnižšiu úroveň ekologickej spotreby a predaja.
- o Rumunsko prijalo svoj prvý akčný plán až v máji 2023, hoci v rokoch 2014 – 2022 bolo ôsme, pokiaľ ide o najvyššie výdavky SPP na prechod na ekologické poľnohospodárske postupy alebo ich zachovanie. V tomto rumunskom akčnom pláne sme zaznamenali rovnaké nedostatky ako v prípade Poľska.

28 Na dosiahnutie cieľovej hodnoty 25 % do roku 2030 by bolo potrebné zdvojnásobiť jeho súčasné tempo zavádzania postupov ekologického poľnohospodárstva – pozri *ilustráciu 8*. Európska environmentálna agentúra koncom roka 2023 oznámila, že súčasné platné politiky a verejná podpora s najväčšou pravdepodobnosťou prispievajú k zvýšeniu podielu ekologického poľnohospodárstva, ale nie dostatočne na dosiahnutie cieľovej hodnoty¹².

---

¹² Správa EEA 11/2023, *Monitoring report on progress towards the 8th EAP objectives 2023 edition*, strana 70, december 2023.

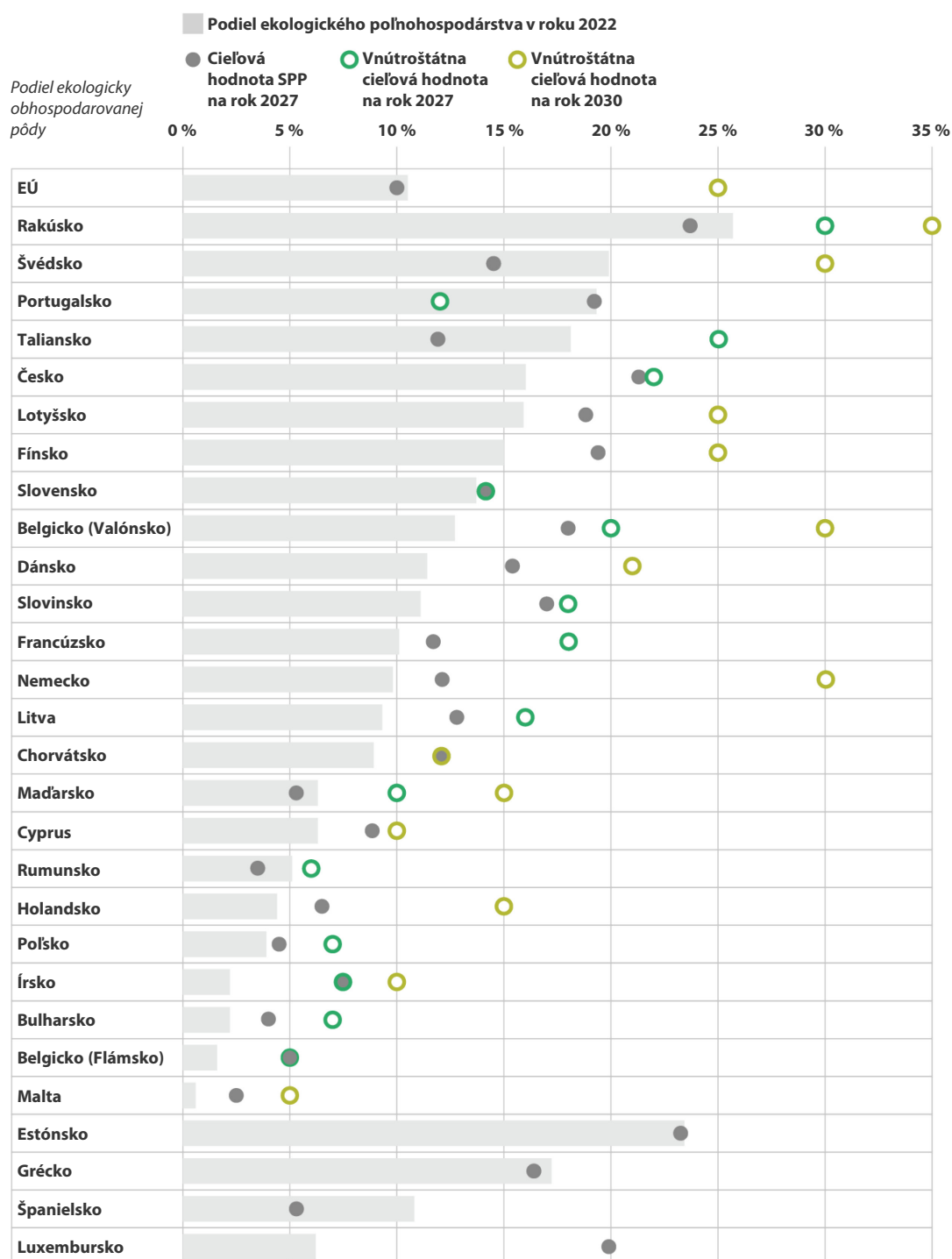
Ilustrácia 8 – Preberanie postupov ekologického poľnohospodárstva sa musí dvakrát zrýchliť, ak má byť do roku 2030 splnená 25 % cieľová hodnota

Zdroj: Výpočty EDA na základe údajov Eurostatu a GR AGRI.

29 Členské štáty musia prijať opatrenia, aby dosiahli cieľ, ktorým je 25 percentný podiel ekologického poľnohospodárstva. Na obdobie 2023 – 2027 museli stanoviť cieľovú hodnotu výdavkov SPP na ekologické poľnohospodárstvo. Niektoré krajiny doplnili cieľovú hodnotu SPP, ktorá sa má dosiahnuť iba prostredníctvom výdavkov SPP, o vnútroštátnu cieľovú hodnotu, ktorá sa má dosiahnuť aj prostredníctvom trhu s produktmi ekologickej poľnohospodárskej výroby a/alebo dodatočným vnútroštátnym financovaním. Zistili sme, že miera ambícií pri stanovovaní týchto cieľov sa výrazne líši – pozri [ilustráciu 9](#).

Ilustrácia 9 – Vnútroštátne cieľové hodnoty pre ekologické poľnohospodárstvo sa medzi členskými štátmi výrazne líšia

Poznámka: Luxembursko má vnútroštátnu cieľovú hodnotu 20 % ekologického poľnohospodárstva do roku 2025. Španielsko uviedlo, že súčasný trend by umožnil dosiahnuť 20 % do roku 2030 bez toho, aby si to stanovilo ako vnútroštátnu cieľovú hodnotu. Portugalsko si v roku 2017 stanovilo vnútroštátnu cieľovú hodnotu 12 % ekologického poľnohospodárstva do roku 2027; táto cieľová hodnota nebola aktualizovaná. V prípade Rakúska sme, pokiaľ ide o podiel ekologického poľnohospodárstva, použili údaje za rok 2020.

Zdroj: EDA na základe strategických plánov SPP a národných akčných plánov členských štátov a na základe [štatistík o ekologickom poľnohospodárstve](#), Eurostat 2022, (údaje k 25. júnu 2024).

30 Pokiaľ ide o národné akčné plány, zistili sme, že stupeň vyspelosti, ktorý už odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby dosiahlo, je kľúčovým faktorom pri stanovovaní vnútroštátnych ambícií ekologického poľnohospodárstva v kontrolovaných členských štátoch. Dôležitú úlohu zohráva aj dodatočné vnútroštátne financovanie – pozri v [rámčeku 1](#).

Rámček 1

Cieľové hodnoty pre ekologické poľnohospodárstvo sa v kontrolovaných členských štátoch líšia

Na rok 2027 si Taliansko a Rakúsko vo svojich strategických plánoch SPP stanovili nižšiu cieľovú hodnotu, t. j. 11,9 % a 23,7 %, v porovnaní so svojimi vnútroštátnymi cieľovými hodnotami 25 % a 30 %. Podľa plánu by dodatočné zvýšenie malo pochádzať z už dobre rozvinutého trhu s produktmi ekologickej poľnohospodárskej výroby v Rakúsku a z rýchlo rastúceho trhu v Taliansku, ako aj z dodatočného vnútroštátneho financovania.

Rumunsko a Poľsko si stanovili nízke cieľové hodnoty SPP, 3,5 % a 4,5 % v uvedenom poradí, a to aj napriek vyčleneniu vysokého množstva finančných prostriedkov EÚ na ekologické poľnohospodárstvo. V prípade Rumunska sme zistili, že cieľová hodnota SPP pre ekologické poľnohospodárstvo bola dosiahnutá už v roku 2021.

31 Okrem zväčšovania plochy obhospodarovanej ekologickým spôsobom môžu členské štáty ďalej podporovať rozvoj odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby stanovením ďalších vnútroštátnych cieľových hodnôt. Takéto príklady sme našli v 16 členských štátoch. Niekoľko členských štátov si napríklad zvolilo ciele týkajúce sa ekologickej poľnohospodárskej výroby (osem členských štátov), ekologickej spotreby prostredníctvom verejného stravovania (10 členských štátov) a spracovania produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby (štyri členské štáty). Zo štyroch kontrolovaných členských štátov si iba Rakúsko stanovilo ďalší cieľ: do roku 2030 mať vo verejných jedálňach 55 % biopotravín.

Členské štáty pri plánovaní podpory v rámci SPP len čiastočne riešili špecifické potreby svojho odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby

32 V štyroch kontrolovaných členských štátoch bola SPP hlavným zdrojom financovania národných ekologických akčných plánov. V období 2014 – 2022 členské štáty plánovali svoje výdavky na SPP najmä prostredníctvom svojich národných alebo regionálnych programov rozvoja vidieka (PRV). V programoch rozvoja vidieka sa:

- o identifikovali špecifické potreby poľnohospodárskych odvetví členských štátov,
- o stanovili stratégie s cieľmi a cieľovými hodnotami, ktoré sú v súlade s prioritami EÚ pre rozvoj vidieka,
- o vybrali podporné opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov a cieľových hodnôt.

33 Zistili sme, že štyri kontrolované členské štáty začlenili osobitné potreby svojho odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby do svojich programov rozvoja vidieka len v obmedzenej miere:

- o Poľsko identifikovalo špecifickú potrebu rozvoja ekologického poľnohospodárstva ako udržateľnej formy poľnohospodárstva a
- o Taliansko (Sicília) stanovilo cieľ podporovať začlenenie ekologickej poľnohospodárskej výroby do dodávateľského reťazca zlepšením prístupu ekologických poľnohospodárov na trh, posilnením ich pozície v hodnotovom reťazci a podporou inovácií v odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby.

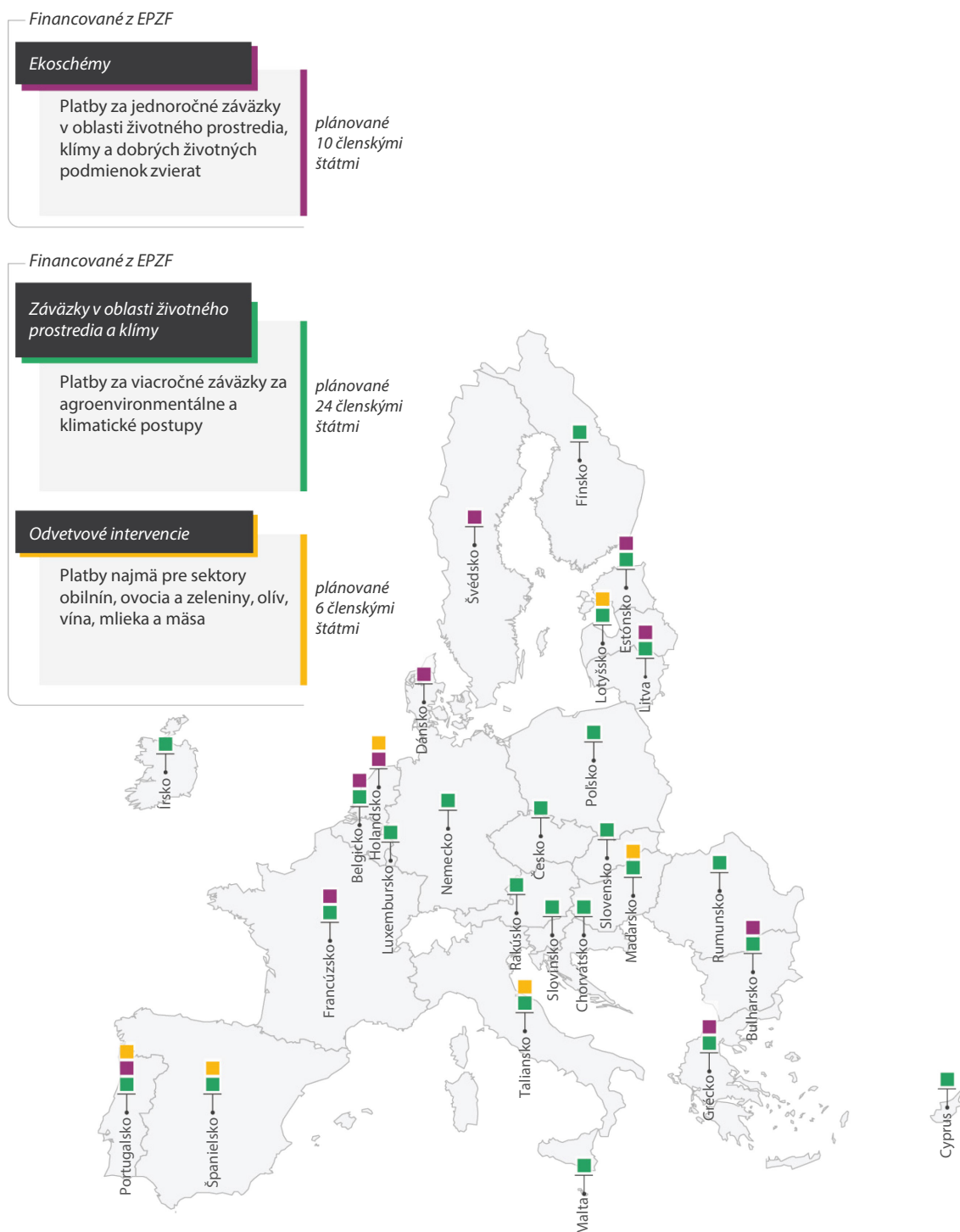
Všetky štyri členské štáty využili podporu ekologického poľnohospodárstva ako nástroj na riešenie všeobecnejších potrieb spojených so zachovaním vodných zdrojov, s biodiverzitou, pôdou alebo so znižovaním emisií skleníkových plynov v súlade s prioritami EÚ v oblasti rozvoja vidieka.

34 Členské štáty mali možnosť začleniť do svojich programov rozvoja vidieka tematické podprogramy na riešenie špecifických potrieb v oblastiach osobitného významu alebo v poľnohospodárskych odvetviach so silným vplyvom na rozvoj vidieckych oblastí. Zistili sme, že žiadny z 27 členských štátov nezahrnul do svojich programov rozvoja vidieka tematický podprogram pre ekologické poľnohospodárstvo alebo odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby.

35 SPP na obdobie 2023 – 2027 poskytla členským štátom tri možnosti financovania na plánovanie podpory v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo – pozri *ilustráciu 10*. Nezistili sme žiadnu významnú zmenu v spôsobe, akým štyri kontrolované členské štáty naplánovali podporu ekologického poľnohospodárstva na roky 2023 – 2027. Taliansko tiež integrovalo podporu pre zavádzanie postupov ekologického poľnohospodárstva v špecifických odvetviach (napr. olivový olej, ovocie a zelenina a zemiaky). Bolo však príliš skoro na to, aby sme hodnotili vplyv tejto možnosti dodatočného financovania na rozvoj ekologického poľnohospodárstva pre tieto plodiny.

Ilustrácia 10 – Členské štáty mali tri možnosti financovania na podporu ekologického poľnohospodárstva v SPP na obdobie 2023 – 2027

Zdroj: EDA na základe dokumentu *Organic farming in the EU – a decade of growth*, január 2023.

Plocha sa zväčšila, no integrácia cieľov ekologického poľnohospodárstva do SPP je stále výzvou

36 Preskúmali sme, či členské štáty účinne využili podporu v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo¹³ na podporu environmentálnych aj trhových cieľov ekologického poľnohospodárstva¹⁴. Očakávali sme, že v kontrolovaných členských štátoch zistíme, že:

- o z prostriedkov SPP sa podporoval environmentálny cieľ ekologického poľnohospodárstva,
- o prostriedky SPP prispeli k trhovému cieľu ekologického poľnohospodárstva,
- o členské štáty využili fondy SPP na ďalší rozvoj ďalší rozvoj odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Podpora v rámci SPP pomohla zväčšiť plochu obhospodarovanú ekologickým spôsobom, ale environmentálne výhody neboli vždy zaručené

37 V rokoch 2014 – 2022 sa v rámci SPP podporovalo ekologické poľnohospodárstvo prostredníctvom osobitného opatrenia v politike rozvoja vidieka¹⁵ (v tejto správe označovaného ako podpora v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo). V porovnaní s obdobím 2007 – 2013 bola podpora v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo oddelená od ostatných agroenvironmentálnych záväzkov, aby sa zdôraznil jej rastúci význam.

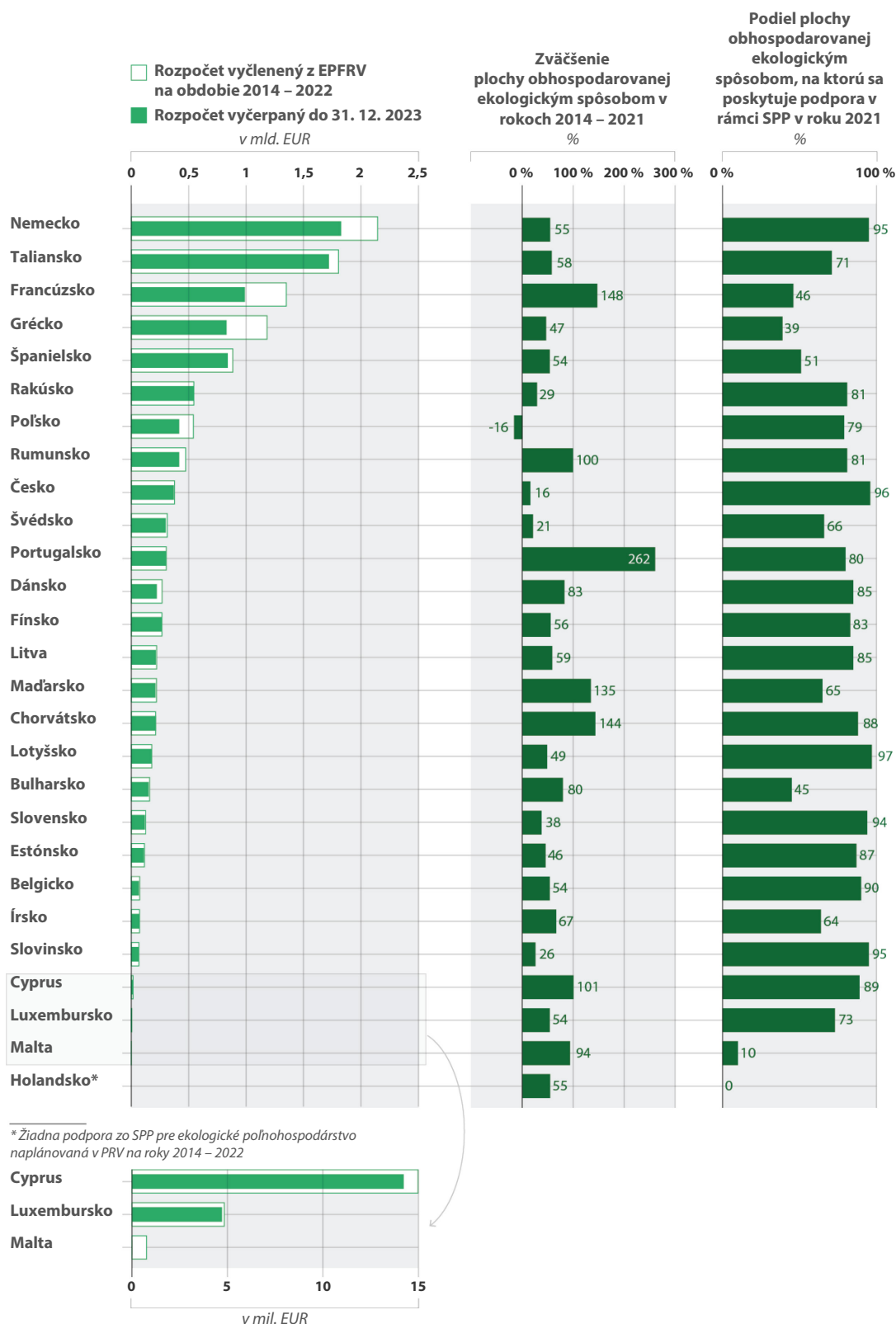
38 Podpora v rámci tohto opatrenia bola poskytnutá na hektár poľnohospodárskej pôdy, na ktorú je možné poskytnúť podporu, pre viacročné záväzky týkajúce sa prechodu na ekologické poľnohospodárske postupy alebo ich zachovanie, ako sú vymedzené v nariadení o ekologickom poľnohospodárstve. Všetky členské štáty okrem Holandska zahrnuli podporu v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo do svojich programov rozvoja vidieka, pričom Nemecko, Taliansko, Francúzsko, Grécko a Španielsko vyčlenili 62 % z celkového rozpočtu EPFRV – pozri *ilustráciu 11*.

¹³ Kapitola 7 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046.

¹⁴ Odôvodnenia 3 a 4 nariadenia (EÚ) 2018/848.

¹⁵ Článok 29 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013.

Ilustrácia 11 – Päť členských štátov predstavuje 62 % podpory v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo v rokoch 2014 – 2022

Poznámka: Rozpočet EPFRV zahŕňa dodatočné finančné prostriedky z Nástroja EÚ na obnovu (EURI), ktorý sa poskytuje členským štátom na obnovu po pandémii COVID-19 na roky 2021 – 2022.

Zdroj: EDA na základe finančných plánov v programoch rozvoja vidieka k 31. decembru 2023.

39 V roku 2021 dostalo 69 % z takmer 16 miliónov hektárov ekologicky obhospodarovanej pôdy v EÚ podporu v rámci SPP na ekologické poľnohospodárstvo¹⁶. Podiel podporovanej oblasti sa zvýšil z 3,2 % v roku 2014 na 6,9 % v roku 2021¹⁷. Zo SPP sa financuje najmä ekologické poľnohospodárstvo s cieľom podporiť udržateľné poľnohospodárstvo a začleniť požiadavky ochrany životného prostredia do politiky¹⁸. Environmentálne prínosy tohto opatrenia vyplývajú z pravidiel stanovených v nariadení o ekologickom poľnohospodárstve (pozri *ilustráciu 1*).

40 Jedným zo základných postupov ekologického poľnohospodárstva je striedanie plodín, ktoré prispieva k úrodnosti a zdraviu pôdy a ku kontrole škodcov a chorôb. Prostredníctvom nariadenia o ekologickom poľnohospodárstve sú ekologickí poľnohospodári povinní zaviesť viacročné striedanie plodín a zahrnúť strukoviny a iné plodiny na ekologické hnojenie do plánu striedania plodín¹⁹. Keďže striedanie plodín nie je v nariadení vymedzené, členské štáty môžu zaviesť dodatočné vnútroštátne ustanovenia o tom, ako by sa táto prax mala vykonávať. Zo štyroch kontrolovaných členských štátov zaviedlo vymedzenie takéhoto pojmu iba Taliansko.

41 Deväť z 26 poľnohospodárov, ktorých sme navštívili v štyroch členských štátoch, pestovalo rovnakú plodinu na tom istom pozemku počas niekoľkých po sebe nasledujúcich rokov alebo nepoužívali strukoviny ani iné plodiny ako zelené hnojivo. Nedostatočné striedanie plodín viedlo v niektorých prípadoch k zvýšenému využívaniu externých vstupov, ako sú komerčné organické hnojivá a pesticídy, čo je v rozpore so zásadou obmedziť používanie takýchto vstupov v ekologickom poľnohospodárstve.

42 V súlade s pravidlami ekologického chovu musia poľnohospodári dodržiavať prísne normy týkajúce sa dobrých životných podmienok zvierat. Tieto normy zahŕňajú prevenciu akéhokoľvek utrpenia zvierat. V prípade potreby môžu členské štáty udeliť poľnohospodárom povolenia, ktoré im umožnia odchyliť sa od určitých pravidiel v oblasti dobrých životných podmienok zvierat, za predpokladu, že výnimky budú obmedzené na minimum a v prípade potreby budú časovo obmedzené²⁰.

¹⁶ Vypočítal EDA na základe údajov Eurostatu na rok 2021 a dátového portálu GR AGRI.

¹⁷ Vypočítal EDA na základe dátového portálu GR AGRI.

¹⁸ Odôvodnenie 4 nariadenia (EÚ) 2018/848.

¹⁹ Článok 12 ods. 1 nariadenia (ES) č. 834/2007 a príloha II (1.9. a 1.10) k nariadeniu (EÚ) 2018/848.

²⁰ Článok 22 nariadenia (ES) 834/2007.

V kontrolovanom období sme zistili, že ekologickí poľnohospodári v Rakúsku, Poľsku a Taliansku využívali všeobecné povolenia týkajúce sa dobrých životných podmienok zvierat na vnútroštátnej úrovni počas mnohých po sebe nasledujúcich rokov – pozri [rámček 2](#). Poľnohospodári využívajúci povolenia boli oprávnení na podporu v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo.

Rámček 2

Podpora v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo bola poskytovaná bez dodržiavania pravidiel dobrých životných podmienok zvierat

Od roku 2015 využívali ekologickí chovatelia dobytky v Rakúsku všeobecné povolenia na určité postupy nakladania so zvieratami. Znamenalo to, že poľnohospodári mohli odstraňovať rohy, chvosty alebo zuby zvierat, neposkytovať zvieratám prístup na pastvu na otvorených priestranstvách a uväzovať dobytky v malých poľnohospodárskych podnikoch. Po auditoch v rokoch 2017 a 2019 Komisia získala späť neoprávnené platby v rámci SPP vo výške 16,4 mil. EUR vyplatené ekologickým chovateľom dobytky za nedodržiavanie pravidiel v oblasti dobrých životných podmienok zvierat. Rakúsko v roku 2021 tieto všeobecné povolenia zrušilo.

Zistili sme, že Taliansko (od roku 2009) a Poľsko (od roku 2015) udeľujú podobné všeobecné povolenie na uviazanie zvierat v malých poľnohospodárskych podnikoch. Poľsko toto povolenie v roku 2022 zrušilo, no Taliansko ho naďalej uplatňuje.

Komisia je zodpovedná za monitorovanie toho, ako členské štáty vykonávajú povolenia v ekologickom poľnohospodárstve. V nariadení o ekologickom poľnohospodárstve sa však od členských štátov nevyžaduje, aby Komisiu informovali o všeobecných povoleniach na uviazanie zvierat v malých poľnohospodárskych podnikoch alebo na mrzačenie zvierat. Komisia preto o týchto kontrolách nebola informovaná.

43 V nariadení o ekologickom poľnohospodárstve sa stanovuje súbor dobrovoľných zásad pre ekologické poľnohospodárstvo, ako je ochrana krajinných prvkov, zodpovedné využívanie prírodných zdrojov a obmedzené využívanie vonkajších vstupov. Členské štáty môžu posilniť pozitívny vplyv na životné prostredie začlenením týchto zásad do podpory v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo (pozri [ilustráciu 1](#)). V štyroch kontrolovaných členských štátoch sme zistili, že opatrenie len zriedkavo zahŕňalo zásady ekologického poľnohospodárstva. Zaznamenali sme však dva príklady osvedčených postupov v Rakúsku a Poľsku – pozri [rámček 3](#).

Rámček 3

Príklady dodatočných environmentálnych ustanovení zahrnutých do podpory v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo

Rakúsko použilo časť rozpočtu na opatrenie na vyplatenie ekologických poľnohospodárov, ktorí vo svojich poľnohospodárskych podnikoch dobrovoľne zachovali trvalé trávne porasty a krajinné prvky.

Poľsko stanovilo zachovanie trávnych porastov a krajinných prvkov ako podmienku, aby všetci ekologickí poľnohospodári dostali finančnú podporu.

Členské štáty nie vždy zabezpečili, aby podpora v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo viedla k ekologickej poľnohospodárskej výrobe

44 Podľa nariadenia o ekologickom poľnohospodárstve by sa ekologické poľnohospodárstvo malo zameriavať na produkciu širokej škály potravín, ktoré zodpovedajú dopytu spotrebiteľov po tovare vyrábanom spôsobom, ktorý nepoškodzuje životné prostredie, ľudské zdravie, zdravie rastlín alebo zdravie a dobré životné podmienky zvierat²¹. V rokoch 2014 – 2022 mala podpora v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo kompenzovať poľnohospodárom dodatočné náklady a stratu príjmov v dôsledku prechodu z konvenčného na ekologické poľnohospodárstvo. Ekologickí poľnohospodári nemuseli vyrábať žiadne produkty ekologickej poľnohospodárskej výroby, aby dostali podporu.

45 V snahe predísť možnosti podpory neproduktívnych oblastí, Rakúsko, Poľsko a Taliansko požiadali poľnohospodárov, aby produkovali výstup z pozemkov, na ktoré získali podporu, napríklad na zber úrody alebo využitie trávy na kŕmenie zvierat. V Poľsku sa táto požiadavka premietla do zvýšenia ekologickej poľnohospodárskej výroby – pozri [rámček 4](#). Od roku 2023 sú poľnohospodári v Taliansku (Sicília), ktorí predávajú svoju produkciu ako ekologickú, prioritnými príjemcami podpory EÚ.

²¹ Odôvodnenie 1 a článok 3 nariadenia (EÚ) č. 834/2007.

Rámček 4

Zmena podmienok na získanie podpory v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo pomohla zvýšiť ekologickú poľnohospodársku výrobu v Poľsku

V svojom pláne rozvoja vidieka na roky 2014 – 2022 Poľsko zaviedlo požiadavku, aby poľnohospodári využívajúci podporu v rámci SPP produkovali poľnohospodársky tovar na viazaných parcelách (napr. používanie trávy na kŕmenie zvierat alebo jej predaj, zber ovocia v ovocných sadoch atď.). Táto kľúčová zmena v podmienkach oprávnenosti viedla k poklesu plochy obhospodarovanej ekologickým spôsobom medzi rokmi 2015 a 2019. Ekologická poľnohospodárska výroba sa zároveň naďalej zvyšovala. Od roku 2021 Poľsko zaznamenalo výrazný nárast, pokiaľ ide o plochu obhospodarovanú ekologickým spôsobom aj ekologickú poľnohospodársku výrobu.

46 V roku 2020 takmer 60 % plochy obhospodarovanej ekologickým spôsobom EÚ predstavovali trvalé trávne porasty a krmoviny. Ekologický chov dobytka však zostáva v EÚ okrajovým trhom. V roku 2020 predstavoval ekologický chov hovädzieho dobytka len 6 % všetkého hovädzieho dobytka v EÚ, zatiaľ čo ekologicky chovaná hydina predstavovala 3,6 % a ošípané 1 % celkovej populácie²². Keďže podpora ekologického poľnohospodárstva v rámci SPP je založená na ploche, trh zostáva hlavným stimulom pre chovateľov dobytka, aby premenili chov svojich zvierat na ekologické poľnohospodárstvo.

47 V Rumunsku sme zistili, že zatiaľ čo plocha pokrytá ekologickými pastvinami a krmovinami sa v rokoch 2014 – 2021 viac ako zdvojnásobila, počet zvierat pasúcich sa ekologicky klesol o 75 %. Opatrenie ekologického poľnohospodárstva podporilo takmer 100 % ekologických trávnych porastov v Rumunsku bez akéhokoľvek stimulu pre ekologicky chovaný dobytok. Naopak Taliansko a Rakúsko takéto stimuly do tohto opatrenia zahrnuli – pozri [ilustráciu 12](#).

²² Komisia, Prehľad o poľnohospodárskom trhu s názvom *Organic farming in the EU – a decade of growth*, s. 6, január 2023.

Ilustrácia 12 – Stimuly pre ekologicky chovaný dobytok v rámci podpory ekologického poľnohospodárstva SPP

	TRÁVNE PORASTY	KRMOVINY	
 konvenčné organické	 platba za trávne porasty a krmoviny viac ako trikrát vyššia pre poľnohospodárov so zvieratami z ekologických chovov	 platba za trávne porasty a krmoviny viac ako trikrát vyššia pre poľnohospodárov so zvieratami z ekologických chovov	RAKÚSKO
	 x3	 x3	
 konvenčné organické	 platba za trávne porasty iba poľnohospodárom so zvieratami z ekologických chovov	 dvakrát viac za krmoviny pre poľnohospodárov so zvieratami z ekologických chovov	TALIANSKO Sicília
		 x2	
 konvenčné organické	 platba za trávne porasty iba poľnohospodárom so zvieratami z ekologických chovov	 o 30 % viac za krmoviny pre poľnohospodárov so zvieratami z ekologických chovov*	TALIANSKO Kampánia
		 +30 %	

*V Kampánii bol tento stimul obmedzený na hovädzí dobytok a byvoly v prvých dvoch rokoch od prechodu na ekologické poľnohospodárstvo

Zdroj: EDA na základe PRV.

48 Ekologickí poľnohospodári sú povinní pri výsadbe svojich plodín používať ekologické osivá²³. Ak na trhu nie sú dostupné ekologické osivá, poľnohospodári môžu požiadať o výnimku na používanie neekologických osív²⁴. V štúdii financovanej EÚ²⁵ z roku 2021 sa odhaduje, že ekologickí poľnohospodári EÚ nakupujú 23 % (v prípade ovsa) až 75 % (v prípade mrkvy) svojho osiva ako neekologického.

²³ Článok 12 ods. 1 písm. i) nariadenia (ES) č. 834/2007 a príloha II (1.8.1) k nariadeniu (EÚ) 2018/848.

²⁴ Článok 22 nariadenia (ES) č. 834/2007 a príloha II (1.8.5.1) k nariadeniu (EÚ) 2018/848.

²⁵ Projekt LIVESEED, *The state of organic seeds in Europe*, s. 23, 2021.

49 Dopyt po ekologickom osive môže ekologickým poľnohospodárom poskytnúť dodatočný ekonomický stimul na ich produkciu. Vo všetkých štyroch kontrolovaných členských štátoch sme však zistili, že je bežnou praxou získať výnimky na používanie neekologických osív. V kontrolovanom období v štyroch kontrolovaných členských štátoch sa počet výnimiek vo všeobecnosti zvýšil úmerne k ekologicky obhospodarovanej pôde.

50 Zatiaľ čo členské štáty sú od roku 2009 povinné vytvoriť databázu obsahujúcu zoznam odrôd ekologických osív dostupných na ich území²⁶, dodávatelia osív nie sú povinní tieto údaje poskytovať. V Rumunsku a Taliansku sme zistili, že tieto databázy boli neaktuálne, statické alebo obsahovali veľmi málo záznamov.

51 Od roku 2009 členské štáty každoročne informujú Komisiu o používaní konvenčných osív v ekologickom poľnohospodárstve vrátane odrôd plodín a množstiev, ktoré poľnohospodári potrebujú. Podľa Komisie sa tieto informácie použili na lepšie programovanie výskumných fondov EÚ na zlepšenie dostupnosti ekologického osiva. V tej istej štúdii z roku 2021 financovanej EÚ²⁷ (pozri bod 48) sa tiež skúmalo 839 poľnohospodárov v 17 členských štátoch, pričom sa zistilo, že dostupnosť ekologických osív prispôsobených miestnym podmienkam zostáva problémom pre 60 % poľnohospodárov.

Členské štáty dostatočne nezacielili financovanie v rámci SPP na ďalší rozvoj odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby

52 Dobre rozvinutý trh s ekologickými výrobkami môže pre ekologických poľnohospodárov znamenať výhodu v podobe vyššieho zisku. V [hodnotení vplyvu SPP na prírodné zdroje z roku 2021](#), ktoré vypracovala Komisia, sa zdôraznilo, že poľnohospodári prechádzajú na ekologické poľnohospodárstvo najmä z dôvodu ekonomických perspektív, ktoré ponúka trh, a nie z dôvodu životného prostredia.

---

²⁶ Článok 48 nariadenia (ES) č. 889/2008.

²⁷ Projekt LIVESEED, „Stav ekologického osiva v Európe“, s. 23, 2021.

53 Komisia od roku 2014 nabáda členské štáty, aby vo svojich plánoch rozvoja vidieka využívali ďalšie opatrenia na podporu SPP²⁸ s cieľom zabezpečiť celkový rozvoj odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby, a tým zvýšiť vplyv podpory EÚ pre ekologicke poľnohospodárstvo. Poskytla však len málo pokynov, ako majú v tomto ohľade postupovať aj nedostatočný návod, ako to urobiť. S cieľom vymieňať si osvedčené postupy medzi členskými štátmi o tom, ako využívať prostriedky zo SPP na posilnenie postavenia ekologických poľnohospodárov v hodnotovom reťazci, bola vytvorená tematická skupina pre SPP, ale až v roku 2022²⁹.

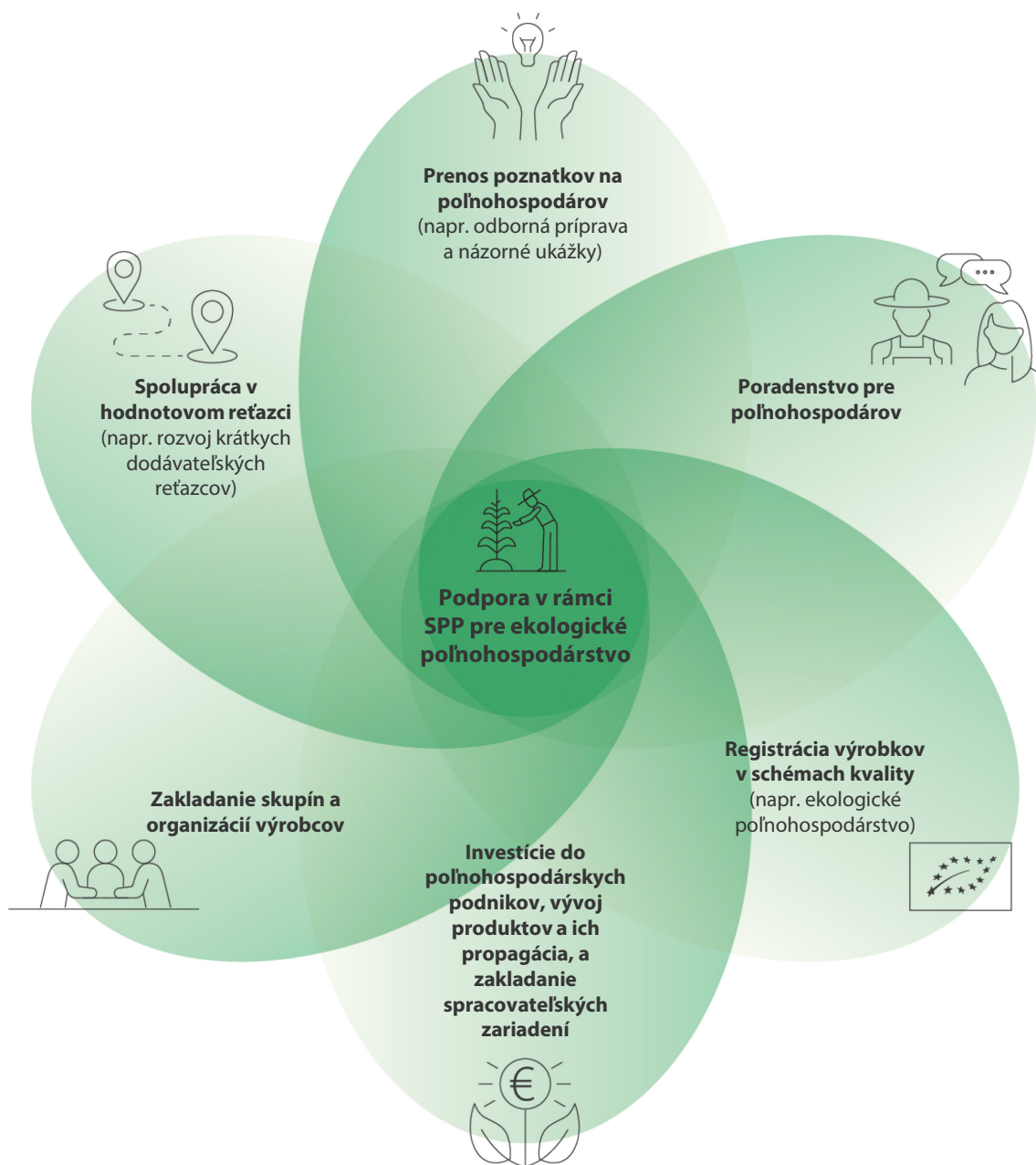
54 Členské štáty mohli vo svojich plánoch rozvoja vidieka na roky 2014 – 2022 podporiť odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby pomocou niekoľkých opatrení EPFRV – pozri *ilustráciu 13*. Zistili sme, že všetky štyri kontrolované členské štáty zaviedli ustanovenia buď pre ekologických poľnohospodárov alebo pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby prostredníctvom iných opatrení SPP, než je podpora ekologického poľnohospodárstva. Nevedeli však povedať, či tieto ustanovenia zvýhodnili ekologických prevádzkovateľov, pokiaľ ide o prístup k finančnej podpore. Kontrolované členské štáty nemonitorovali ani neposudzovali vplyv financovania poskytnutého odvetviu ekologickej poľnohospodárskej výroby z týchto opatrení.

---

²⁸ Usmernenie Komisie pre členské štáty na podporu SPP pre ekologicke poľnohospodárstvo.

²⁹ Európska sieť SPP, *Strengthening the position of farmers in the organic food supply chain*.

Ilustrácia 13 – Na podporu odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby boli k dispozícii ďalšie opatrenia na rozvoj vidieka

Zdroj: EDA na základe informácií Komisie.

55 Všetky štyri členské štáty vyjadrili potrebu pomôcť ekologickým poľnohospodárom pri budovaní vedomostí, či už prostredníctvom špecifických školení, poradenských služieb alebo demonštračných poľnohospodárskych podnikov. Rumunsko aj Poľsko naplánovali vo svojich PRV pre tieto opatrenia špecifické výzvy zamerané na ekologických poľnohospodárov. Žiadni ekologickí poľnohospodári v Rumunsku však nevyužili takéto špecifické školenia alebo poradenské služby, pretože na zverejnenú výzvu na predkladanie návrhov neodpovedali žiadni školitelia ani poradcovia. Poľsko začalo používať tieto dve opatrenia až v roku 2022.

56 V [hodnotiacej správe z roku 2014](#) týkajúcej sa právnych predpisov EÚ o ekologickom poľnohospodárstve sa zdôraznilo, že „existuje jasný potenciál pre sociálno-ekonomické výhody, ak sa ekologický rozvoj môže zamerať na malé poľnohospodárske podniky v znevýhodnených vidieckych oblastiach“. Malí poľnohospodári však pri prechode na ekologické výrobky čelia prekážkam, ako je finančná záťaž spojená s nákladmi na certifikáciu a kontrolu a administratívna záťaž pri vedení podrobných záznamov, ako sa to vyžaduje v nariadení o ekologickom poľnohospodárstve³⁰. Priemerná veľkosť ekologických poľnohospodárskych podnikov v EÚ (41 ha) je 2,5-krát väčšia ako priemerná veľkosť konvenčných poľnohospodárskych podnikov (16 ha)³¹.

57 S cieľom pomôcť malým poľnohospodárom prekonať tieto prekážky sa Rakúsko, Taliansko a Poľsko rozhodli zaplatiť náklady na kontrolu a certifikáciu počas prvých piatich rokov ekologického poľnohospodárstva prostredníctvom podpory systémov kvality. V Rumunsku boli tieto náklady považované za transakčné náklady a zahrnuté do podpory SPP pre ekologické poľnohospodárstvo. Poľsko tiež znížilo podporu SPP pre ekologické poľnohospodárstvo pre poľnohospodárske podniky s rozlohou nad 50 ha až o 60 %, aby povzbudilo menšie poľnohospodárske podniky, aby sa zmenili na ekologické. Zníženie platieb pre väčšie poľnohospodárske podniky však nevedlo k očakávanému vplyvu na menšie poľnohospodárske podniky.

58 Od roku 2022 nariadenie o ekologickom poľnohospodárstve³² umožňuje malým poľnohospodárom zvoliť si skupinovú certifikáciu, aby znížili svoje náklady. Napriek veľkému počtu malých poľnohospodárov najmä v Poľsku a Rumunsku túto možnosť nevyužil žiaden zo štyroch kontrolovaných členských štátov. Poľnohospodári nevyužívajú možnosť skupinovej certifikácie najmä pre jej nejasný právny štatút a vymedzenie pojmov³³.

---

³⁰ Komisia, *Impact assessment for the Proposal for a Regulation on organic production and labelling organic products*, SWD(2014) 65, 2014.

³¹ Komisia, *Prehľad o poľnohospodárskom trhu s názvom Organic Farming in the EU*, 2023.

³² Článok 36 nariadenia (EÚ) 2018/848.

³³ Často kladené otázky k nariadeniu o ekologickom poľnohospodárstve.

59 Členské štáty by mohli ďalej pomôcť ekologickým poľnohospodárom tým, že by im poskytli finančnú podporu v rámci SPP na modernizáciu ich poľnohospodárskych podnikov, výstavbu skladovacích zariadení alebo nákup strojov prispôbených ekologickému poľnohospodárstvu. Žiadny z kontrolovaných členských štátov nevyhlásil v rámci opatrenia na investovanie osobitné výzvy pre ekologických prevádzkovateľov. Všetky však poskytli ekologickým poľnohospodárom prednostný prístup k financovaniu s rôznymi výsledkami, ako je uvedené v **rámčeku 5**. Kontrolované členské štáty tiež udelili dodatočné body tým projektom, ktoré podporovali spoluprácu medzi ekologickými poľnohospodármi, rozvíjali spracovanie produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby alebo vytvorili krátke ekologické dodávateľské reťazce.

Rámček 5

Preferenčný prístup ekologických poľnohospodárov k investičnej podpore priniesol rôzne výsledky

Rakúsko a Rumunsko poskytli ekologickým poľnohospodárom vyššiu mieru spolufinancovania vo výške 5 % (Rakúsko) a 20 % (Rumunsko), aby mohli investovať do svojich poľnohospodárskych podnikov. Úrady nevedeli, aký to malo vplyv na ekologických poľnohospodárov. V Rumunsku využívali zvýšenú mieru spolufinancovania iné kategórie poľnohospodárov, čím sa oslabil motivácia ďalej podporovať prechod na ekologické poľnohospodárstvo.

V Poľsku podpora modernizácie poľnohospodárskych podnikov vylúčila akékoľvek investície v oblasti chovu hydiny, pokiaľ už nedošlo alebo by nedošlo k prechodu na ekologickú poľnohospodársku výrobu. V rokoch 2014 až 2022 sa počet ekologických chovov hydiny viac ako stonásobil.

Taliansko (Sicília) udelilo ekologickým poľnohospodárom dodatočné body pri výbere projektov oprávnených na podporu EÚ, aby mohli investovať do svojich poľnohospodárskych podnikov. Z dôvodu dostupnosti finančných prostriedkov však získali financovanie všetky oprávnené žiadosti, čo neposkytlo žiadnu výhodu ekologickým poľnohospodárom.

Obmedzenia v oblasti údajov obmedzujú zodpovednú tvorbu politiky pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby

60 Komisia a členské štáty by mali vytvoriť vhodný a spoľahlivý systém monitorovania a hodnotenia výdavkov SPP na ekologické poľnohospodárstvo³⁴ a zabezpečiť, aby boli k dispozícii primerané údaje o odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby na podporu procesu tvorby politiky³⁵. Očakávali sme, že zistíme, že:

- o zavedený rámec monitorovania a hodnotenia poskytol primerané informácie o výsledkoch podpory v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo a jej vplyve na dosiahnutie cieľov SPP,
- o Komisia použila iné dostupné zdroje údajov na doplnenie rámca monitorovania a hodnotenia,
- o Komisia zabezpečila dostupnosť a relevantnosť údajov o odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby na podporu procesu tvorby politiky.

Vplyv podpory v rámci SPP na ekologické poľnohospodárstvo nie je možné posúdiť

61 Cieľom poskytnutia finančnej podpory pre ekologické poľnohospodárstvo bolo prispieť³⁶ k všeobecnému cieľu SPP, ktorým je udržateľné riadenie prírodných zdrojov a klímy EÚ prostredníctvom:

- o dosiahnutia ekologických prínosov,
- o nepriameho príspevia k zvýšeniu príjmov poľnohospodárov, napĺňania očakávaní spotrebiteľov a udržiavania poľnohospodárskej rozmanitosti.

---

³⁴ Vykonávacie nariadenia Komisie (EÚ) 834/2014 a 808/2014.

³⁵ Odôvodnenie 36 nariadenia (ES) č. 834/2007.

³⁶ GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, *Technical handbook on the monitoring and evaluation framework of the common agricultural policy 2014 – 2020*, 2017, s. 14.

62 Na meranie toho, či podpora ekologického poľnohospodárstva dosahuje tieto ciele, Komisia použila spoločný rámec pre monitorovanie a hodnotenie SPP³⁷ (CMEF). Jednotlivé ukazovatele ekologického poľnohospodárstva stanovené v CMEF sú znázornené na *ilustrácii 14*.

Ilustrácia 14 – Ukazovatele ekologického poľnohospodárstva v rámci SPP na obdobie 2014 – 2022

Výstup	Výsledok	Kontext
 Celkové verejné výdavky	 Žiadny ukazovateľ/výsledkov	 Celková poľnohospodárska plocha s ekologickým poľnohospodárstvom
 Počet poľnohospodárskych podnikov/poľnohospodárov dostávajúcich podporu v rámci SPP na ekologické poľnohospodárstvo		
 Celková poľnohospodárska plocha, na ktorú sa poskytuje podpora v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo		

Zdroj: EDA na základe vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 834/2014 a vykonávacieho nariadenia (EÚ) č. 808/2014.

63 Rámec CMEF nezahŕňal ukazovateľ výsledkov pre podporu ekologického poľnohospodárstva. Tri ukazovatele výstupov poskytujú informácie o tom, ako bola finančná podpora použitá (t. j. koľko peňazí bolo vynaložených, pre koľko ekologických poľnohospodárov a na koľko hektárov), ale nie o vplyve podpory alebo jej príspevku k cieľom SPP.

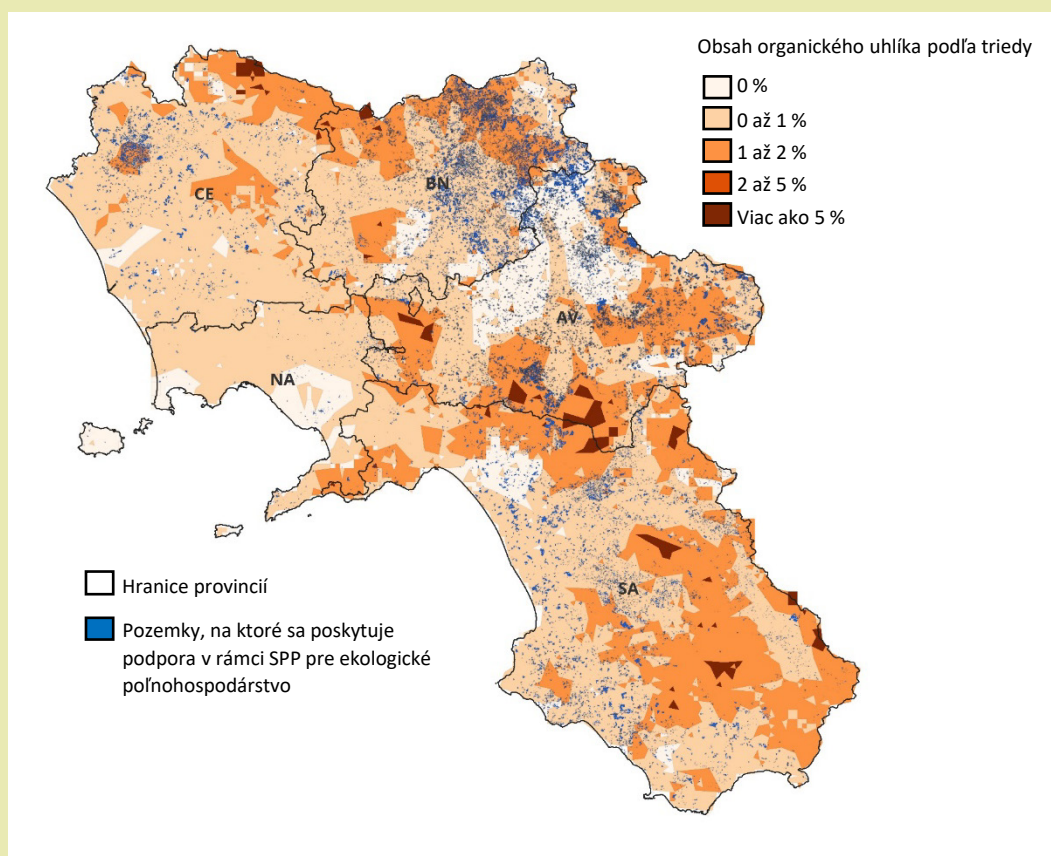
64 Členské štáty môžu vypracovať dodatočné ukazovatele na meranie účinkov svojich programov rozvoja vidieka. Zistili sme, že žiadny z týchto dodatočných ukazovateľov nesúvisel s ekologickým poľnohospodárstvom. Dva talianske regióny, ktoré sme v rámci tohto auditu navštívili, však zhromaždili dodatočné informácie o ekologickom poľnohospodárstve na posúdenie jeho vplyvu na životné prostredie a klímu – pozri *rámček 6*.

³⁷ Vykonávacie nariadenia Komisie (EÚ) č. 834/2014 a č. 808/2014.

Rámček 6

Talianske regióny zhromažďujú informácie na monitorovanie vplyvu podpory v rámci SPP pre ekologické poľnohospodárstvo na životné prostredie a klímu

Kampánia zaviedla osobitný monitorovací rámec pre opatrenie SPP pre ekologické poľnohospodárstvo a každoročne vykazuje údaje o uhlíku a dusičnanoch v pôde, emisiách skleníkových plynov a riziku erózie pôdy.

Na Sicílii musia ekologickí poľnohospodári, ktorí dostávajú podporu prostredníctvom tohto opatrenia, predložiť:

- technickú správu certifikovanú agronómom s podrobnými informáciami o poľnohospodárskom podniku vrátane prítomnosti krajinných prvkov, vodných zdrojov a chránených území,
- analýzu humusu, ktorá poskytuje informácie o zdraví a úrodnosti pôdy, ktorá sa má zopakovať na konci záväzku, ktorým je posúdiť účinnosť postupov ekologického poľnohospodárstva pre pôdu.

Zistili sme však, že regionálny orgán zhromaždené informácie nijako nevyužil.

65 Na roky 2023 – 2027 bol CMEF nahradený rámcom výkonnosti, monitorovania a hodnotenia (PMEF). Ukazovatele výstupov boli zachované a Komisia pridala ukazovateľ výsledku: podiel ekologickej plochy, na ktorú sa poskytuje finančná podpora SPP na ekologické poľnohospodárstvo. Ako je uvedené v našom [stanovisku č. 7/2018](#), tento ukazovateľ výsledku v skutočnosti odráža výstup bez merania účinkov podpory ekologického poľnohospodárstva. V rámci zlepšenia PMEF sleduje finančné prostriedky SPP vyplatené ekologickým poľnohospodárom³⁸.

66 Členské štáty a Komisia vykonávajú aj hodnotenia na posúdenie prínosu opatrení na rozvoj vidieka z hľadiska dosahovania cieľov SPP. V roku 2019 členské štáty vykonali strednodobé hodnotenie svojich plánov rozvoja vidieka. Žiadny zo štyroch kontrolovaných členských štátov nezahrnul informácie o príspevku podpory SPP pre ekologické poľnohospodárstvo k cieľom stanoveným v ich PRV. V roku 2021 Komisia vykonala aj dve hodnotenia vplyvu SPP na [zmenu klímy](#) a [prírodné zdroje](#). V oboch hodnoteniach sa uvádzalo, že priamy príspevok konkrétnych opatrení k dosiahnutiu cieľov SPP nebolo možné vyhodnotiť.

Existujúce nástroje EÚ nie sú vhodné na analýzu vplyvu ekologického poľnohospodárstva

67 Na analýzu vplyvu finančnej podpory EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo na dosahovanie cieľov stanovených na úrovni EÚ Komisia využíva najmä ekonomické údaje o ekologických poľnohospodárskych podnikoch z informačnej siete poľnohospodárskeho účtovníctva (FADN)³⁹. Sieť FADN poskytuje údaje o príjmoch podľa poľnohospodárskeho podniku a pracovníkov, náročnosti práce a nákladoch na hnojivá, pesticídy a veterinárne produkty.

---

³⁸ Príloha IV, bod 4 písm i) [vykonávacieho nariadenia Komisie \(EÚ\) 2022/1475](#).

³⁹ JRC, *Analysing the Feasibility of Counterfactual Methods for Estimating Environmental Effects of the CAP*, 2023.

68 Z 80 000 poľnohospodárskych podnikov zahrnutých v databáze je 10 % ekologických. Tieto poľnohospodárske podniky sú v členských štátoch rozmiestnené nerovnomerne a nie sú reprezentatívne⁴⁰. To predstavuje obmedzenie pri používaní siete FADN na analýzu vplyvu ekologického poľnohospodárstva. V novembri 2023 bola sieť FADN nahradená informačnou sieťou poľnohospodárskej udržateľnosti (FSDN)⁴¹, ktorá ešte nie je v prevádzke.

69 Akčný plán pre ekologickú poľnohospodársku výrobu EÚ na rok 2021 zahŕňa opatrenie na nepretržité zhromažďovanie údajov o environmentálnych, ekonomických a sociálnych výhodách ekologického poľnohospodárstva od roku 2022. Sieť FSDN bude okrem už zhromaždených ekonomických údajov zhromažďovať aj environmentálne a sociálne údaje z poľnohospodárskych podnikov EÚ. Komisia sa však zatiaľ nezaoberala obmedzením týkajúcim sa poľnohospodárskych podnikov ani v rámci siete FADN, ani v rámci siete FSDN.

70 Podľa Komisie by sa environmentálne údaje v sieti FSDN mohli doplniť použitím pôdneho modulu rámcového prieskumu využívania pôdy a pokrytia (program LUCAS pre pôdu). Tento modul poskytuje informácie o degradácii pôdy, erózii pôdy, zhutňovaní pôdy, znečistení pôdy, zmenách v úrovni organického uhlíka v pôde a o biodiverzite. Nástroj však neidentifikuje, ktoré vzorky pochádzajú z ekologicky obhospodarovanej pôdy.

71 Tieto informácie sú dostupné v členských štátoch v informačných systémoch používaných na lokalizáciu poľnohospodárskych pozemkov a spracovanie platieb SPP poľnohospodárom. V roku 2023 poskytla Komisii čiastočný prístup k týmto informáciám len polovica členských štátov, a to najmä z dôvodu dôvernosti.

---

⁴⁰ Komisia, Prehľad o poľnohospodárskom trhu s názvom *Organic farming in the EU – a decade of growth*, január 2023, s. 9.

⁴¹ Nariadenie (EÚ) 2023/2674.

Menej štatistických premenných zozbieraných o odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby

72 Štatistické údaje o odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby sú nevyhnutné na posudzovanie politiky EÚ v oblasti ekologického poľnohospodárstva a na monitorovanie pokroku akčných plánov pre ekologickú poľnohospodársku výrobu EÚ⁴². Od roku 2008 musia všetky členské štáty⁴³ každoročne zasielať Komisii podrobné údaje o ekologicky obhospodarovanej pôde, o ekologickej rastlinnej a živočíšnej výrobe, o ekologickom chove dobytka a o počte ekologických prevádzkovateľov.

73 V roku 2022, keď nadobudlo účinnosť súčasné nariadenie o ekologickom poľnohospodárstve, bola táto povinnosť zrušená a zber štatistických údajov za odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby sa stal pre členské štáty dobrovoľným. Doteraz len osem členských štátov⁴⁴ formálne súhlasilo s pokračovaním zasielania údajov o ekologickom poľnohospodárstve Komisii⁴⁵. V dôsledku toho sa pre chýbajúce údaje z členských štátov mnohé súhrnné hodnoty EÚ na roky 2021 a 2022 už nevypočítavajú, vrátane údajov o ekologicky obhospodarovanej pôde.

74 Od roku 2026 začne pre všetky členské štáty znovu platiť povinnosť zasielať štatistiky o ekologickom poľnohospodárstve. Údaje sa budú zbierať spolu s ďalšími poľnohospodárskymi štatistikami prostredníctvom [nariadenia o štatistike poľnohospodárskych vstupov a výstupov](#), známeho ako nariadenie SAIO. Podľa Komisie to poskytne lepšie zabezpečovanie kvality, pretože všetky členské štáty budú musieť systematicky zabezpečovať súdržnosť a konzistentnosť medzi údajmi o ekologickom poľnohospodárstve a inými poľnohospodárskymi údajmi.

75 Podľa nariadenia SAIO sa budú, čo predstavuje zlepšenie, zhromažďovať nové údaje o tom, aká veľká časť ekologicky obhospodarovanej pôdy je ošetrovaná pesticídmi, a o použitom množstve. V porovnaní s nariadením o ekologickom poľnohospodárstve bude nariadenie o SAIO vyžadovať menej štatistických premenných o ekologickom poľnohospodárstve – pozri [ilustráciu 15](#). Komisia v dôsledku toho už v roku 2022 znížila množstvo údajov zozbieraných za odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby.

---

⁴² Odôvodnenie 20 [nariadenia \(EÚ\) 2022/2379](#).

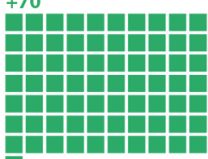

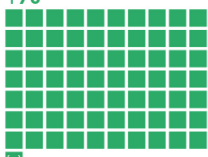
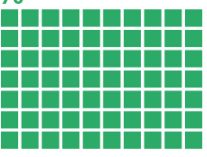
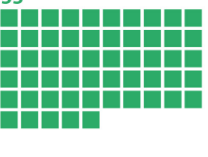

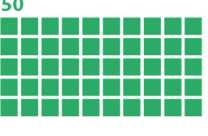

⁴³ Článok 36 [nariadenia \(ES\) č. 834/2007](#) a článok 93 [nariadenia Komisie \(ES\) č. 889/2008](#).

⁴⁴ Španielsko, Fínsko, Taliansko, Litva, Lotyšsko, Malta, Švédsko a Slovensko.

⁴⁵ [Dohoda ESS o ekologických štatistikách](#), 12. februára 2020.

Ilustrácia 15 – Od roku 2022 sa zbiera menej údajov o ekologickom poľnohospodárstve a ekologickej poľnohospodárskej výrobe

■ = počet zhromaždených štatistických premenných

Zhromaždené údaje	2009 – 2021 prostredníctvom nariadenia o ekologickom poľnohospodárstve	2022 – 2025 prostredníctvom dobrovoľnej dohody	Od roku 2026 prostredníctvom nariadenia SAIO	Údaje sa od roku 2026 už nezberajú prostredníctvom nariadenia o SAIO
Ekologickí prevádzkovatelia	17 	17 		napríklad ekologickí výrobcovia, spracovatelia (podľa odvetvia), dovozcovia a vývozcovia
Osiata plocha v procese konverzie na ekologické poľnohospodárstvo	+70 (...)	3 	4 	všetky okrem celkovej poľnohospodárskej plochy, ornej pôdy, trvalých plodín a trvalých trávnych porastov
Osiata plocha plne konvertovaná na ekologické poľnohospodárstvo	+70 (...)	70 	55 	napríklad údaje o plodinách v skleníkoch a pôde ležiacej úhorom
Ekologická rastlinná výroba	60 	60 	50 	napríklad údaje o pšenici a špalde, suchých a bielkovinových plodinách, okopaninách, olejnatých semenách, priadnych plodinách, tabaku a chmeli
Ekologicky chované hospodárske zvieratá	20 	7 	7 	napríklad údaje o koňoch, králikoch, hydine okrem nosníc a včelstvách
Ekologická živočíšna výroba	20 	20 	15 	napríklad údaje o hydine okrem kurciat, byvolom mlieku a mede

Zdroj: EDA na základe dotazníkov Eurostatu a vykonávacích aktov nariadenia SAIO.

76 Dlhodobou potrebou odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby v EÚ je⁴⁶ zlepšiť informácie o trhu s ekologickými potravinami. Zhromažďovanie väčšieho množstva údajov však znamená dodatočné náklady, ktoré znášajú členské štáty a Komisia. V roku 2021 začala Komisia každý mesiac zverejňovať údaje o [cenách potravinových výrobkov z ekologickej poľnohospodárskej výroby](#), aby doplnila už zozbierané štatistiky⁴⁷. Hoci ide o krok správnym smerom, údaje trpia výraznými problémami v oblasti kvality (t. j. nie sú porovnateľné medzi jednotlivými členskými štátmi, ceny sa zhromažďujú v rôznych fázach potravinového reťazca a chýbajú značné množstvá údajov).

77 Členské štáty môžu tiež zbierať dodatočné údaje o vnútroštátnom trhu s produktmi ekologickej poľnohospodárskej výroby. Počas našich kontrolných návštev v členských štátoch sme zistili, že Taliansko a Rumunsko vo svojich akčných plánoch pre ekologickú poľnohospodársku výrobu EÚ zdôraznili potrebu zlepšiť transparentnosť trhu prostredníctvom lepších údajov o vnútroštátnej spotrebe a o pohybe ekologického tovaru v rámci EÚ. V tomto bode však ešte nepodnikli žiadne kroky. V Rakúsku orgány nakupujú podrobné údaje o domácom trhu od súkromných poskytovateľov údajov. V Dánsku sa podrobné údaje o trhu zbierajú prostredníctvom národného štatistického úradu – pozri [rámček 7](#).

---

⁴⁶ Akčné plány pre ekologickú poľnohospodársku výrobu EÚ.

⁴⁷ Od roku 2021 musia členské štáty každý mesiac oznamovať Komisii ceny za súbor produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby ([nariadenie EÚ 2019/1746](#), ktorým sa upravuje nariadenie 2017/1185 – príloha II).

Rámček 7

Dánsko zhromažďuje podrobné údaje o trhu pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby

Dánsko zhromažďuje a zverejňuje ročné údaje o trhu pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby prostredníctvom svojho národného štatistického úradu. Dánski maloobchodníci majú zákonnú povinnosť poskytovať podrobné informácie o:

- predaji produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby na domácom trhu a do všetkých krajín mimo Dánska a o používaných predajných kanáloch,
- nákupoch produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby z iných členských štátov alebo krajín mimo EÚ,
- obrate a trhovom podiele podľa skupiny produktov.

Závery a odporúčania

78 Celkovo sme dospeli k záveru, že politika EÚ a vnútroštátne politiky pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby majú nedostatky. Finančné prostriedky SPP sa použili na rozšírenie poľnohospodárskej plochy určenej na ekologické poľnohospodárstvo bez toho, aby sa dostatočne zohľadnili environmentálne a trhové ciele stanovené v politike EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo. Vplyv politiky nakoniec nebolo možné posúdiť z dôvodu obmedzení v oblasti údajov.

79 Zistili sme, že politika EÚ v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby je oslabená nedostatkami v strategickom rámci. Komisia využíva akčné plány na riadenie rozvoja tohto odvetvia. Hoci akčný plán na roky 2021 – 2027 predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim plánom zlepšenie, jeho tri hlavné ciele stále neobsahujú vyčísliteľné ciele ani prostriedky na meranie pokroku. Cieľová hodnota EÚ, aby sa 25 % poľnohospodárskej pôdy obhospodarovalo ekologicky, nie je doplnená o cieľové hodnoty týkajúce sa iných prvkov tohto odvetvia. Pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby neexistuje žiadna stratégia ani cieľové hodnoty EÚ na obdobie po roku 2030 (body 19 – 24).

80 Na podporu politiky EÚ sú nevyhnutné opatrenia na vnútroštátnej úrovni. Zistili sme, že členské štáty vypracovali domáce politiky pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby rôznou rýchlosťou a s rôznou mierou kvality. Pri programovaní finančných prostriedkov SPP riešili špecifické potreby svojho odvetvia ekologickej poľnohospodárskej výroby len čiastočne (body 25 – 35).

Odporúčanie 1 – Posilniť strategický rámec EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby a zlepšiť prepojenie s podporou v rámci SPP

Komisia by mala:

- a) zlepšiť strategický prístup EÚ k odvetviu ekologickej poľnohospodárskej výroby prostredníctvom
  - i) vymedzenia dlhodobej vízie pre toto odvetvie po roku 2030;
  - ii) stanovenia merateľných cieľov a základných ukazovateľov na hodnotenie dosiahnutého pokroku;
  - iii) zváženia dodatočných cieľových hodnôt na doplnenie 25 % cieľovej hodnoty týkajúcej sa plochy pre ekologické poľnohospodárstvo s cieľom zabezpečiť celkový rozvoj odvetvia (napr. podporiť ekologickú poľnohospodársku výrobu a spotrebu);
- b) v rámci SPP po roku 2027 povzbudzovať členské štáty, aby lepšie prepojili využívanie podpory v rámci SPP s potrebami, ktoré určili pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Cieľový dátum vykonania: a) do konca roka 2026 a b) do konca roka 2027.

81 Zistili sme, že členské štáty nezabezpečili dôsledné vykonávanie pravidiel ekologickej poľnohospodárskej výroby a do podpory SPP pre ekologické poľnohospodárstvo len zriedka zahrnuli akékoľvek ekologické zásady nad rámec právnych požiadaviek (body 37 – 43). Široké používanie výnimiek pre neekologické osivá nepodnecuje poľnohospodárov k produkcii ekologických osív a rozvoju tohto trhu (body 44 – 51). Okrem podpory presadzovania ekologického poľnohospodárstva členské štáty nezacielili financovanie SPP dostatočne dobre na to, aby posilnili pozíciu poľnohospodára v hodnotovom reťazci a ďalej rozvíjali odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby (body 52 – 59).

Odporúčanie 2 – Lepšie začleniť environmentálne a trhové ciele ekologického poľnohospodárstva do SPP

Komisia by mala:

- a) poskytnúť členským štátom usmernenia, aby dôsledne uplatňovali pravidlá vymedzené v nariadení o ekologickom poľnohospodárstve a lepšie začlenili ekologické zásady do podpory ekologického poľnohospodárstva v rámci SPP;
- b) posúdiť príspevok fondov SPP k ekonomickej udržateľnosti ekologického poľnohospodárstva s cieľom lepšie zamerať podporu SPP po roku 2027 na odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby;
- c) analyzovať používanie všetkých povolení a výnimiek ekologického poľnohospodárstva a v prípade potreby prijať nápravné opatrenia.

Cieľový dátum vykonania: do konca roka 2026.

82 SPP podporuje najmä ekologické poľnohospodárstvo pre očakávané prínosy pre životné prostredie a klímu. Rámec monitorovania a hodnotenia zavedený Komisiou a členskými štátmi však umožňuje len monitorovanie výdavkov EÚ, ale nie posúdenie ich vplyvu (body 61 – 66). Komisia by mohla posúdiť vplyv podpory v rámci SPP prostredníctvom iných existujúcich nástrojov EÚ, ktoré však neobsahujú relevantné a reprezentatívne informácie pre ekologické poľnohospodárstvo (body 68 – 71). Proces tvorby politiky je naďalej ovplyvňovaný obmedzenou dostupnosťou údajov o odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby vrátane údajov o trhu s produktmi ekologickej poľnohospodárskej výroby (body 72 – 77).

Odporúčanie 3 – Zabezpečiť dostupnosť relevantných údajov na posúdenie rozvoja ekologického poľnohospodárstva

---

Komisia by mala:

- a) na základe už zozbieraných údajov spolupracovať s členskými štátmi na hodnotení prínosu podpory ekologického poľnohospodárstva v rámci SPP k dosiahnutiu cieľov SPP;
- b) zhromažďovať relevantné a reprezentatívne informácie o ekologickom poľnohospodárstve v informačnej sieti poľnohospodárskej udržateľnosti na posúdenie vplyvu podpory SPP;
- c) analyzovať potrebu zhromažďovať podrobnejšie údaje o odvetví ekologickej poľnohospodárskej výroby (napr. ekologickí prevádzkovatelia, plocha v štádiu konverzie) na podporu politických rozhodnutí.

Cieľový dátum vykonania: a), b) do konca roka 2027 a c) do konca roka 2028.

Túto správu prijala komora I, ktorej predsedá Joëlle Elvinger, členka Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 10. júla 2024.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Príloha – Spotreba produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby v členských štátoch

Poznámka: Na Cypre, Malte, v Portugalsku alebo na Slovensku nie sú dostupné žiadne údaje o spotrebe produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Zdroj: EDA na základe údajov FIBL z roku 2022 o [ekologickom maloobchodnom predaji](#) a údajov Eurostatu o [hrubom domácom produkte](#) (údaje k 20. aprílu 2024).

Skratky

CMEF: spoločný rámec monitorovania a hodnotenia

EPFRV: Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka

FADN: informačná sieť poľnohospodárskeho účtovníctva

FSDN: informačná sieť poľnohospodárskej udržateľnosti

LUCAS: prieskum o využívaní pôdy a krajinnej pokrývke

PMEF: rámec výkonnosti, monitorovania a hodnotenia

PRV: program rozvoja vidieka

SPP: spoločná poľnohospodárska politika

Slovník

Ekologický dodávateľský reťazec: všetky činnosti vykonávané na účely dodania produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby konečnému spotrebiteľovi, a to najmä vrátane poľnohospodárstva, spracovania, distribúcie a maloobchodu.

Európska zelená dohoda: stratégia rastu, ktorú EÚ prijala v roku 2019 s cieľom dosiahnuť, aby bola EÚ do roku 2050 klimaticky neutrálna.

Horizont 2020: program EÚ na financovanie výskumu a inovácie v období 2014 – 2020.

Horizont Európa: program EÚ na financovanie výskumu a inovácie v období 2021 – 2027.

Program rozvoja vidieka: súbor vnútroštátnych alebo regionálnych viacročných cieľov a opatrení schválených Komisiou na vykonávanie politiky rozvoja vidieka EÚ.

Spoločná poľnohospodárska politika: jednotná politika EÚ pozostávajúca z dotácií a rôznych ďalších opatrení, ktoré majú zaručiť potravinovú bezpečnosť, zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárov EÚ, podporiť rozvoj vidieka a chrániť životné prostredie.

Využívaná poľnohospodárska plocha: Celková plocha poľnohospodárskej pôdy zahŕňajúca ornú pôdu, trvalé trávne porasty, trvalé plodiny a domáce záhradky.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-19>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-19>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa uvádzajú výsledky jeho auditov politik a programov EÚ alebo tém súvisiacich s riadením z konkrétnych rozpočtových oblastí. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti vypracovala audítorská komora I – Udržateľné využívanie prírodných zdrojov, ktorej predsedá členka EDA Joëlle Elvinger. Audit viedla členka ECA Keit Pentus-Rosimannus, podporu jej poskytli vedúca kabinetu Annikky Lamp a atašé kabinetu Daria Bochnar, hlavná manažérka Ramona Bortnowschi, vedúca úlohy Mihaela Vacarasu, audítori a audítorky Grzegorz Grajdura, Vincenza Ferrucci, Irina Flat, Anca-Florinela Cristescu, Mateusz Minich a Marius Cerchez. Jazykovú podporu poskytla Laura McMillan. Alexandra Mazilu poskytla grafickú podporu.

Zľava doprava: Irina Flat, Vincenza Ferrucci, Ramona Bortnowschi, Annikky Lamp, Keit Pentus-Rosimannus, Grzegorz Grajdura, Mihaela Văcărașu, Daria Bochnar.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2024

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-2919-1	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/17783	QJ-AB-24-019-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2914-6	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/88193	QJ-AB-24-019-SK-N

Ekologické poľnohospodárstvo je poľnohospodárska metóda na produkciu potravín pomocou prírodných látok a procesov. Komisia si stanovila cieľ, aby sa 25 % poľnohospodárskej pôdy v EÚ do roku 2030 obhospodarovalo ekologicky, čo predstavuje výrazný nárast oproti 10,5 % v roku 2022. Zistili sme, že v stratégii EÚ pre ekologické poľnohospodárstvo chýbajú dôležité prvky, ako sú vyčísliteľné ciele a spôsob merania pokroku. Finančné prostriedky EÚ určené na ekologické poľnohospodárstvo – viac ako 12 mld. EUR v rokoch 2014 – 2022 – pomohli zvýšiť ekologickú plochu, ale environmentálne a trhové ciele neboli dostatočne zohľadnené. Okrem toho pre nedostatok údajov nebolo možné posúdiť vplyv tejto politiky. Vydali sme odporúčania na zlepšenie stratégie a účinnosti fondov EÚ pre odvetvie ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact
Webová stránka: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors